

Posílení rekreačního potenciálu obce Žihle

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2024/25
ATELIÉR FINGEROVÁ

FA ČVUT
KRISTÝNA VLADYKOVÁ

ANALYTICKÁ ČÁST

obsah práce

část analytická

1

ÚVOD

předmluva 9

lokace 10

obec 12

širší vztahy 14

2

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

krajina 18

půda 20

př. podmínky 24

voda 26

ochrana přírody 30

3

VÝVOJ ÚZEMÍ

pravěk - novověk 36

historické mapy 38

letecké snímky 40

4

ČLOVĚK V KRAJINĚ

severní Plzeňsko 44

demografie 48

prostupnost 50

5

TERÉNNÍ PRŮZKUM

mapa průzkumu 56

fotodokumentace 58

6

VYHODNOCENÍ ANALÝZ

SWOT analýza 74

obsah práce

část návrhová

1

ÚVOD

prohlášení autora 78

zadání DP 79

kořeny 82

proces 83

hl. myšlenka 84

2

NÁVRH

prostupnost 88

body zájmu 90

vegetace 92

trasa 1 94

trasa 2 98

trasa 3 102

trasa 4 106

ZÁVĚR

poděkování 111

zdroje 113

1

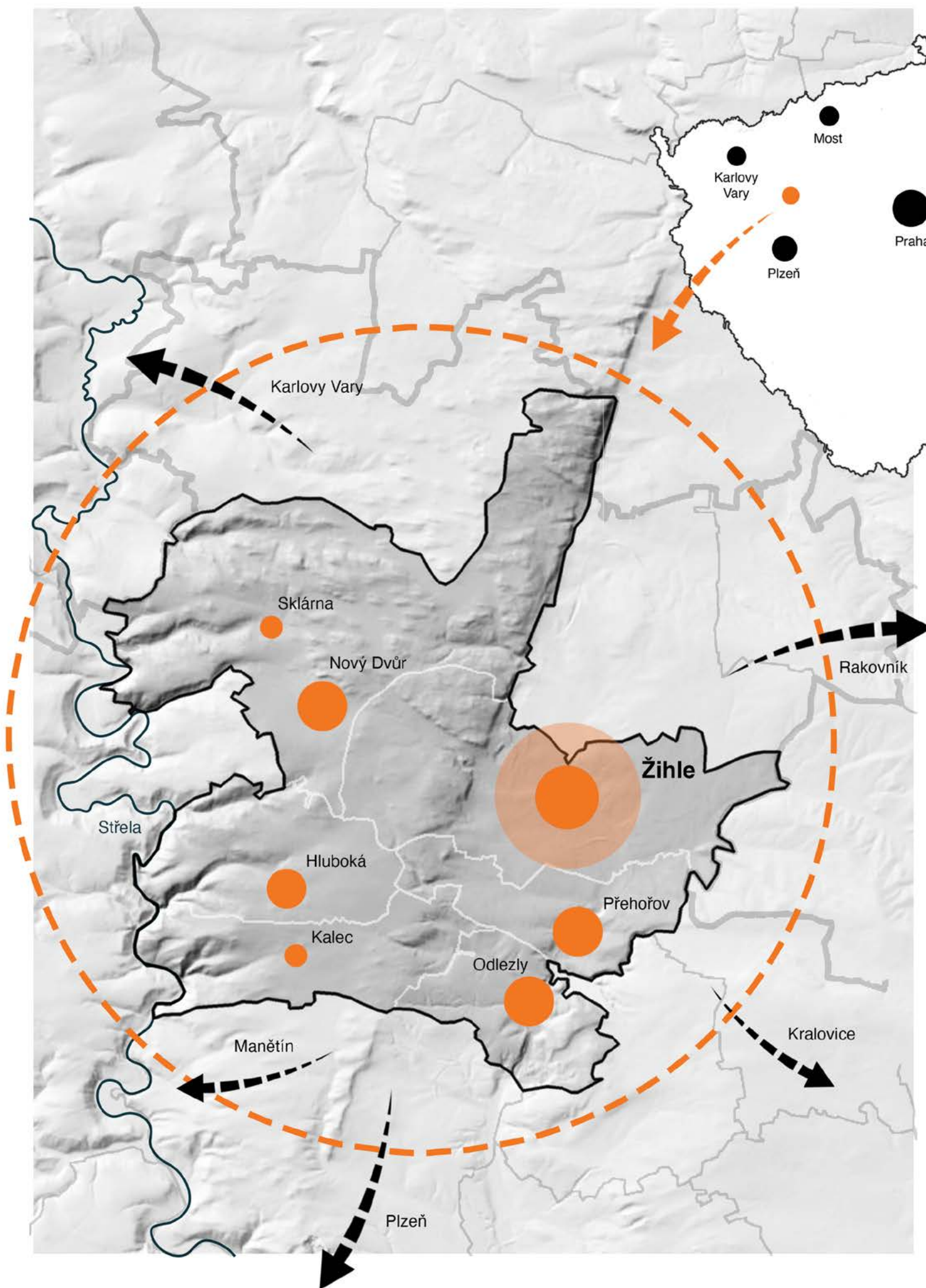
ÚVOD

V úvodní kapitole se seznámíme s Žihlívou jako takovou. Umístíme ji na mapu a prozkoumáme její zástavbu, která je po částech roztroušená po celém katastrálním území.

Není moc krásnějšího než pracovat a tvořit na místech, která máme rádi.

Krajina v okolí Žihle je mi blízkou, srdcovou. Je plná malých kopečků, divokých potoků, útulných lesů a líbezných vesniček. Protíná jí koryto nádherné Střely lemované tou nejkrásnější železniční tratí, co znám. Když jí projíždím, všímám si také, že je plná lidí. Lidí co pracují, jezdí na kole, šlapou lesem s krosnou na zádech, setkávají se na návsích a pořádají zábavy, dědů, co hrají nohejbal a dětí, co si ukazují triky na kolooběžkách, rodin, co nakupují na bleších trzích, lidí, co jí mají rádi.

A pro všechny tyto lidi je tato diplomová práce.

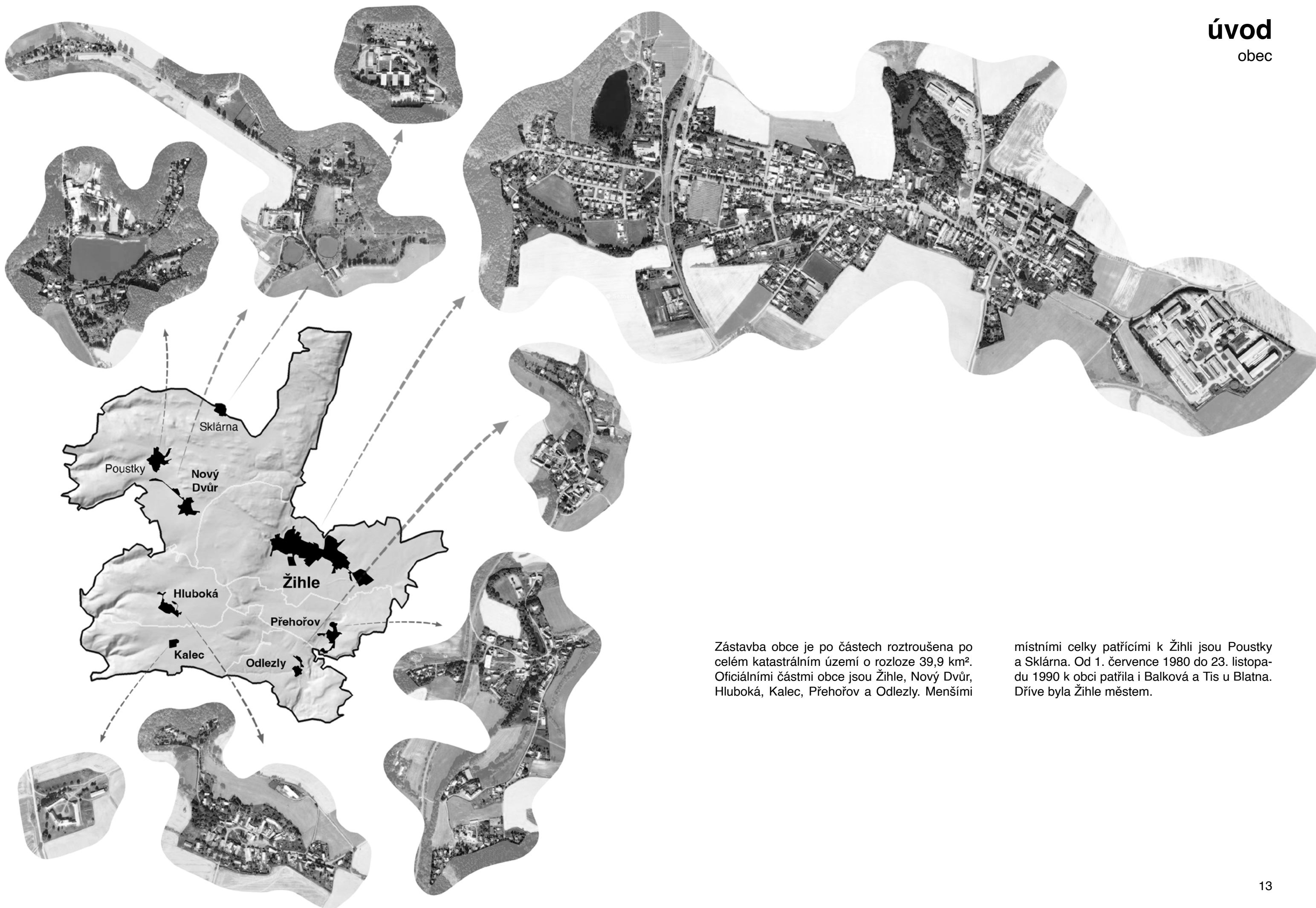
V západních Čechách, v okrese Plzeň-sever se nachází obec o 1300 obyvatelích jménem Žihle. Obec zahrnuje části Žihle, Nový Dvůr, Hluboká, Kalec, Přebořov a Odlezy. Tato práce se zabývá všemi částmi obce.

Žihle se nachází cca 30 km severně od Plzně, 40 km jihovýchodně od Karlových Varů, 53 km jihozápadně od města Most a 65 km západně od Prahy. Obec je součástí mikroregionu Kralovicko, jehož centrum - město Kralovice - je od ní vzdáleno 10 km.

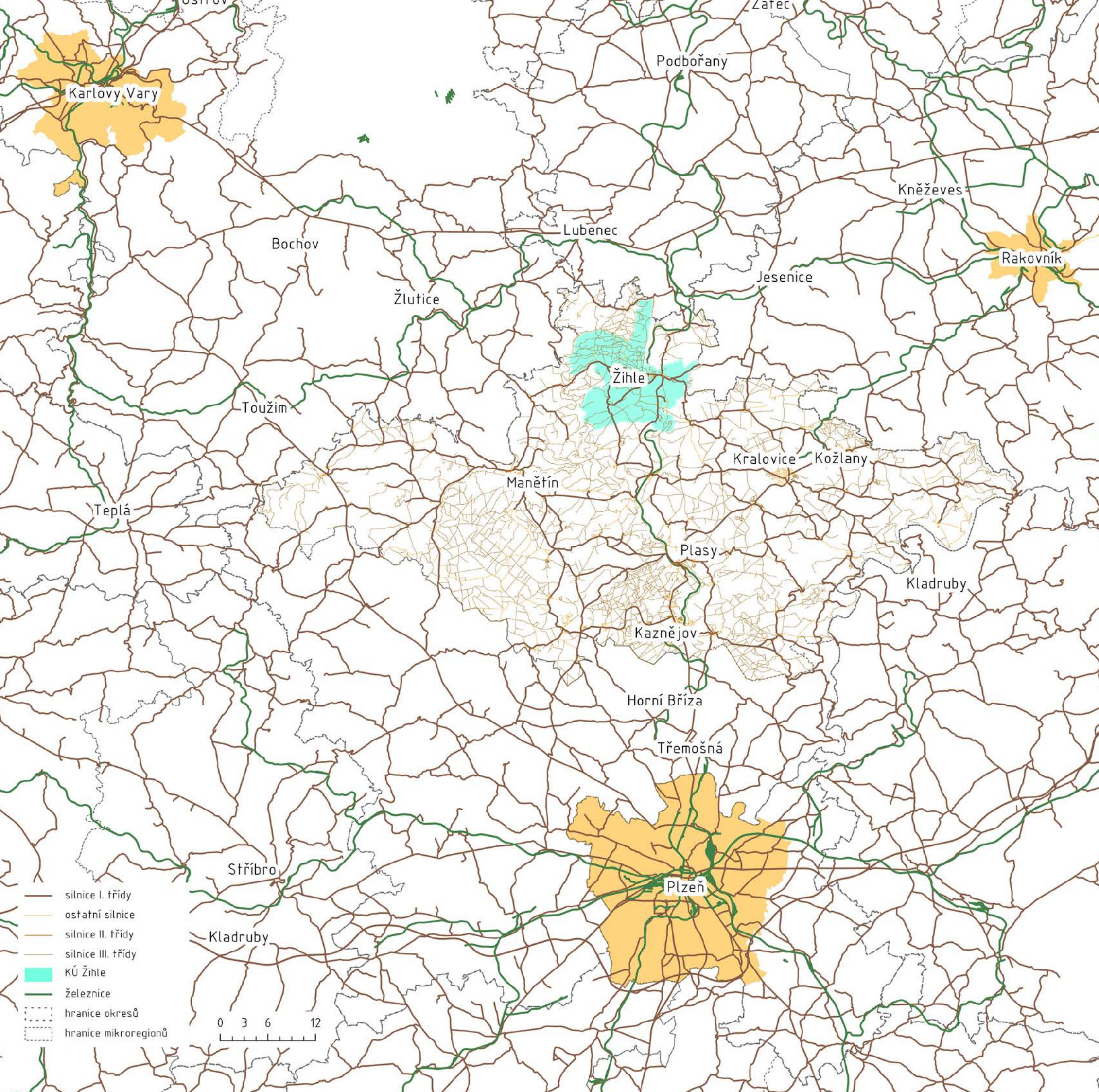
Správní hranice obce Žihle na východě částečně tvoří řeka Střela, jejíž koryto je částečně chráněné jako PR Střela. Velkou část území poté tvoří Přírodní park Horní Střela, který se rozléhá mezi obcemi Chyš, Manětín, Mladotice a Žihle. V západní části tvoří část správní hranice obce Přírodní park Jesenicko. Geomorfologicky se území řadí do Rakovnické pahorkatiny, v jeho reliéfu je důležitý orografický celek Žihelská brázda.

Územím prochází železniční trať č.160 Plzeň-Žatec.

Zástavba obce je po částech roztroušena po celém katastrálním území o rozloze 39,9 km². Oficiálními částmi obce jsou Žihle, Nový Dvůr, Hluboká, Kalec, Přehořov a Odlezy. Menšími

místními celky patřícími k Žihli jsou Poustky a Sklárna. Od 1. července 1980 do 23. listopadu 1990 k obci patřila i Balková a Tis u Blatna. Dříve byla Žihle městem.

širší vztahy

doprava

bod zájmu	čas dojezdu ze Žihle				
Plzeň	45m	55m	1h 30m	3h	14h
Karlovy Vary	45m	3h	3h	3h 45m	18h 30m
Rakovník	40m	1h 10m	1h 20m	2h 15m	9h 30m
Plasy	20m	20m	40m	1h	5h 15m
Kralovice	15m	-	25m	55m	4h 20m
Manětín	20m	-	1h 25m	1h 15m	5h
Rabštejn	10m	-	3h 30m	35m	2h 40m

V mapovém výřezu v měřítku 1: 50 000 jsou znázorněny okolní body zájmu, hlavní silniční a železniční napojení, cyklotrasy a názvy okolních obcí. V samotném mikroregionu Kralovicko je zobrazena hustší silniční síť zahrnující kromě dálnic a silnic I. třídy i silnice II. a III. třídy. V tabulce jsou popsány jednotlivé body zájmu a vypsány časové horizonty jednotlivých dopravních napojení na Žihli. Jedním z hlavních železničních spojů projíždějících územím mikroregionu je linka R25 společnosti GreenWays z Plzně do Mostu – je nejrychlejším přímým napojením Žihle na Plzeň, Kaznějov a Plasy. Z Plzně do Třemošné u Plzně, Horní Břízy, Kaznějova, Plasů, Horního Hradiště, Mladotic, Potvorova Žihle se dostaneme osobním vlakem linky P4 společnosti České dráhy.

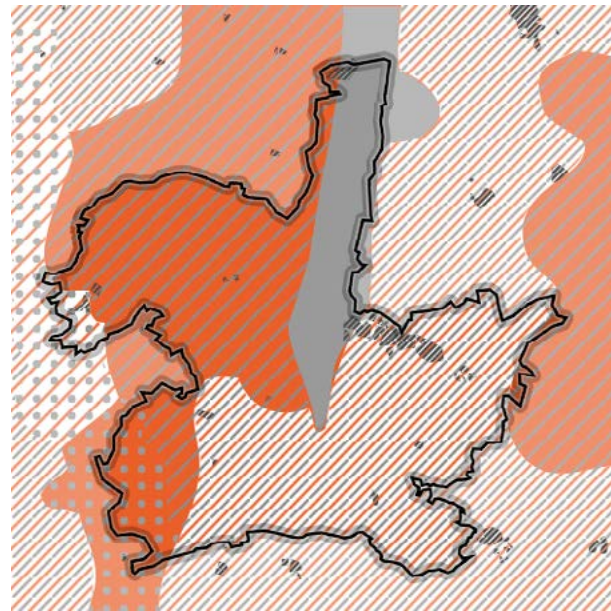
Jako hlavní body zájmu v okolí obce jsem vybrala města Plzeň, Karlovy Vary, Rakovník, Plasy, Kralovice, Manětín a Rabštejn nad Střelou. Územím mikroregionu Kralovicko prochází několik cyklotras (Baroko I., Baroko II., Baroko III., 2260, 2261, 2262, 2264, 352, 35A, 2304, 2244, 2293, atd.). V mapě širších vztahů jsou všechny vyznačeny. Některé z nich jsou popsány v kapitole Člověk v krajině. V katastrálním území obce Žihle se nachází 7 autobusových zastávek a 2 železniční stanice.

3 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

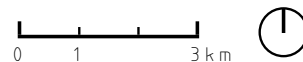
Ve třetí kapitole se dozvíme o přírodních podmínkách v území - nejdříve prozkoumáme krajinu jako takovou, zjistíme tvar jejího povrchu a definujeme krajinný ráz. Dočteme se zde o horninovém, geomorfologickém členění, o kvalitě, a typech půd, o erozi, o místním klimatu a přirozené potenciální vegetaci, o vodním režimu v území a o ochraně přírody.

krajina

typologie a topografie

Obr. 1: Dělení krajiny dle využití a georeliéfu (cuzk.cz)

Dělení krajiny

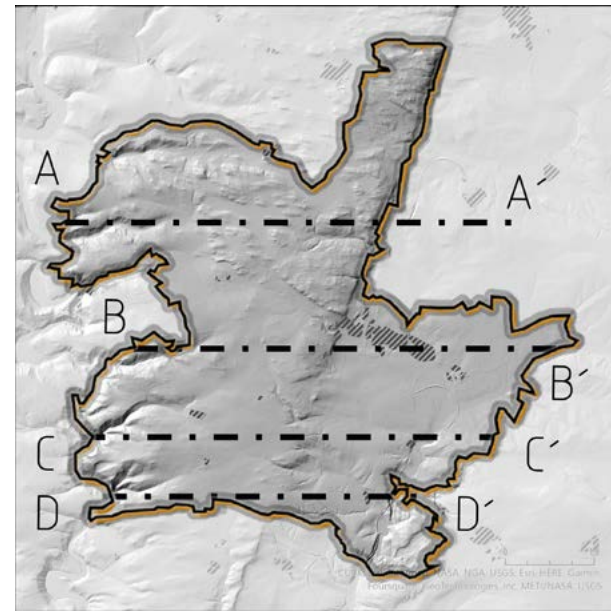
a) dle využití území:

- lesohospodářské krajiny
- lesní krajiny

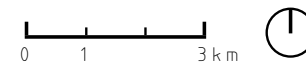
b) dle georeliéfu:

- krajiny pahorkatin a vrchovin Hercynica
- krajina zařízlhých údolí
- krajiny výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů

Na celém území Žihle se rozléhá vrcholně středověká sídelní krajina Hercynica. Na první mapce vidíme dělení krajiny dle využití území; na území se nachází lesní a lesohospodářské krajiny. Na druhé mapce je zobrazeno dělení krajiny dle georeliéfu; oranžově značený pás (Žihelská brázda) znázorňuje krajiny výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů, světle zelené plochy znázorňují běžné krajiny pahorkatin a vrchovin Hercynica a Polonica. Na jihozápadě se nachází krajina zařízlhých údolí (v tomto případě údolní niva řeky Střely).

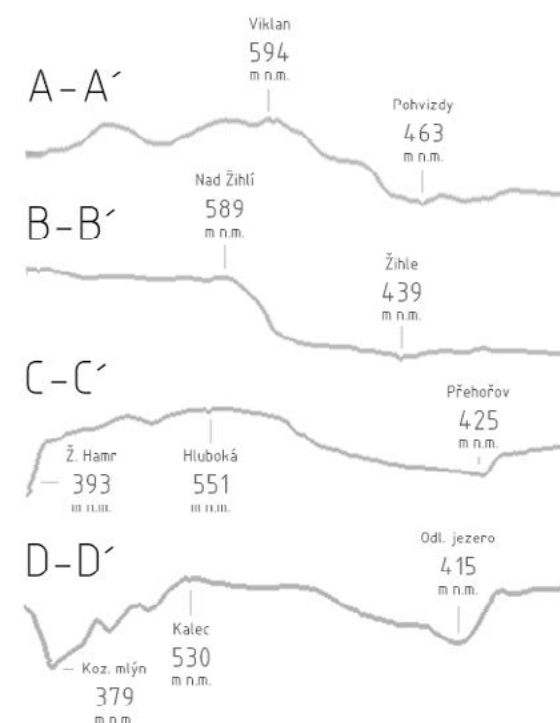

Obr. 2: Digitální model reliéfu 5G (zememericurad.maps.arcgis.com)

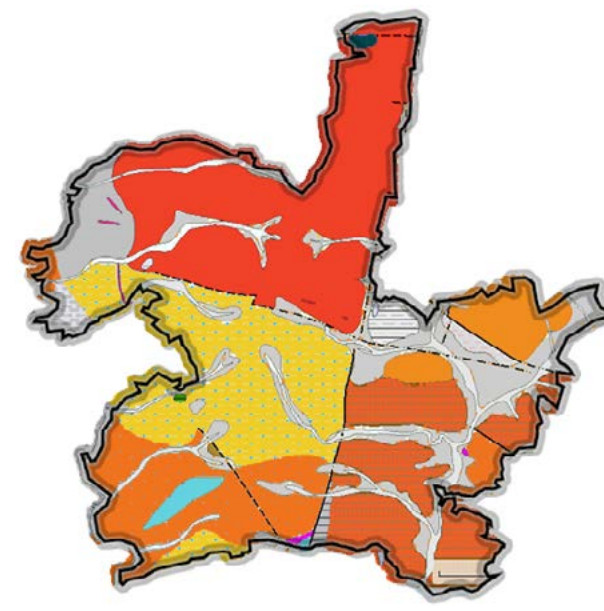
Georeliéf

Nejvýraznějším povrchovým tvarem na území je konkávní tvar žihelské brázdy. Obzvláště na severu výrazně člení území na dvě části - západní kopec s přírodním parkem Střela s průměrnou nadmořskou výškou 570 metrů a východní území se zástavbou žihle a průměrnými výškami okolo 470 metrů.

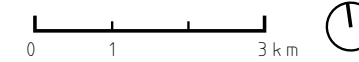

krajina

geologie a geomorfologie

Obr. 3: Geologická mapa 1:50000 (mapy.geology.cz)

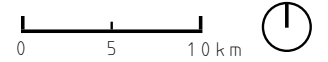
Geologická mapa

- biotit
- kontaktní matamorfóza chlorit-sericitický fylit
- arkózoité pískovce, arkózy, slepence, pestrobarevné jílovce a prachovce
- chlorit-sericitický fylit
- hnědočervené jílovce, prachovce, pískovce, arkózoité pískovce, slepence
- pestrobarevné pískovce, arkózoité pískovce, valounové pískovce a slepence, jílovce, prachovce
- olivinický nefelinit
- písčito-hlinitý až hlinito-písčitý sediment
- položka legendy
- položka legendy

Na geologické mapě je vyobrazeno složení hornin v území.

Obr. 4: Geomorfologické členění (cuzk.cz)

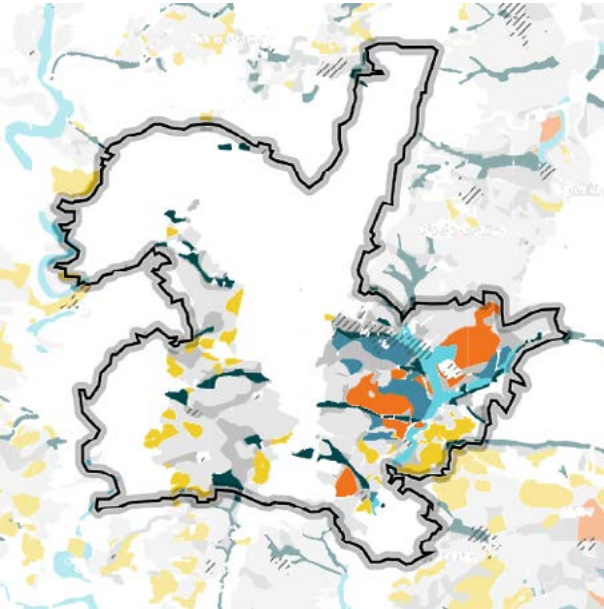
Geomorfologické členění

- Rakovnická pahorkatina
- Žihelská pahorkatina
- Žihelská brázda
- Rabštejnská pahorkatina
- Petrohradská pahorkatina

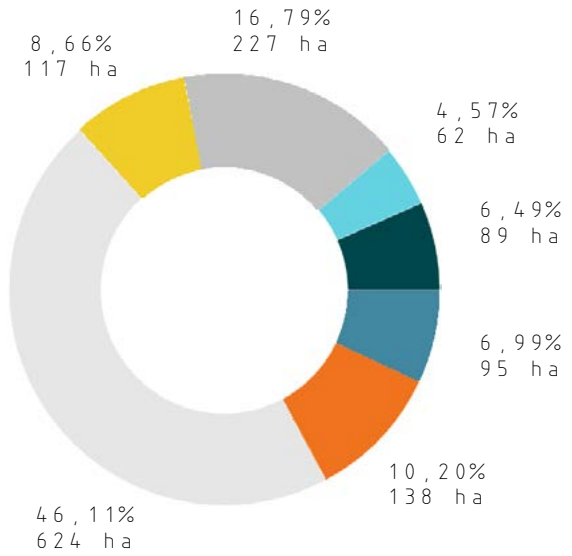
Území se v celé své rozloze nachází v Poberounské subprovincii (soustavě) v oblasti Plzeňské pahorkatiny v celku Rakovnické pahorkatiny. Geomorfologický celek Rakovnické pahorkatiny, jehož převážná část náleží k povodí Berounky (nejvýznamnější toky jsou zde její levé přítoky Střela a Rakovnický potok), dělíme na 3 podcelky: Kněževskou pahorkatinu, Manětínskou vrchovinu a Žihelskou pahorkatinu, na které se nachází řešené území. Katastrální území obce Žihle se rozléhá na všech 3 okrscích Žihelské pahorkatiny: Rabštejnské pahorkatině (2/3 území), Žihelské brázdě (1/4 území) a Petrohradské pahorkatině.

půda

půdní typy

Obr. 5: Složení půdních typů - mapa (mapy.vumop.cz)

Obr. 6: Složení půdních typů - graf (mapy.vumop.cz)

Půdní typy

Na hodnocené ploše 1 353 ha z celkových 3 983 ha plochy obce Žihle bylo rozlišeno 8 půdních typů. Nejrozšířenějším půdním typem v území je kambizemě. Dále pak pseudogleje, luvizemě, rankery, litozemě, hnědozemě, gleje a fluvizemě. Nejúrodnější půdní typy se nachází převážně jihovýchodně od zástavby obce.

Kambizemě, typické pro pahorkatiny a nižší a středních polohy vrchovin, se nachází na pevných horninách. Žlutě vyznačená skupina **kambizemí, rankerů a litozemí** se vyznačuje malou mocností půdního profilu a výraznou skeletovitostí.

Pseudogleje jsou typické periodickým převlhčením profilu, především v jarním období. Vyskytují v rovinatém nebo mírně sklonitém či depresním terénu. **Gleje** jsou zvláštní disperzní stav půdní hmoty, který vzniká glejovým půdotvorným procesem, pro nějž je charakteristické stálé zamokření celého půdního profilu nebo alespoň jeho spodní části (nejméně 80 cm pod povrchem) podzemní vodou. Vyskytují se na půdách písčitých, hlinitých i jílovitých, a to nejčastěji v mělkých terénních depresích

- kambizemě (PT 6)
- kambizemě, rankery, litozemě (PT 8)
- pseudogleje (PT 10)
- fluvizemě (PT 11)
- gleje (PT 13)
- hnědozemě (PT 2)
- luvizemě (PT 3)

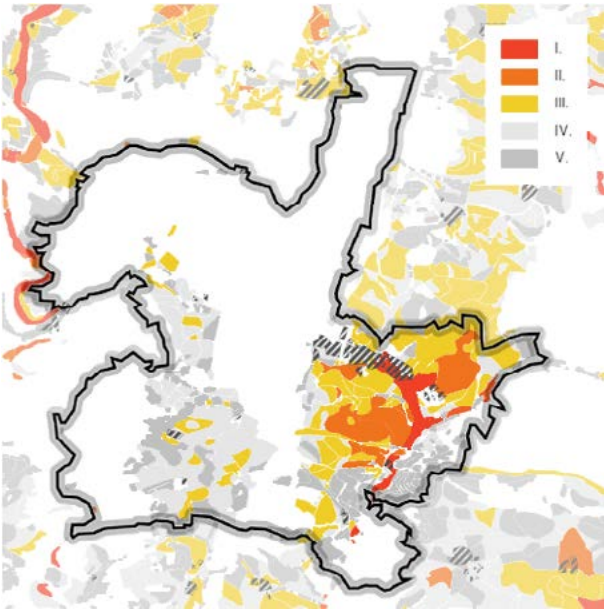
nebo na rovinách v blízkosti rybníků a vodních toků, v plochých úžlabinách, v blízkosti rašelin.

Nejhodnotnějšími půdními typy na území jsou fluvizemě, luvizemě a hnědozemě.

Fluvizemě, vyskytující se v rovinatém území na nevápnitých i vápnitých usazeninách podél vodních toků, jsou většinou půdy bezskeletovité, podobně jako **luvizemě**. Ty jsou, společně s **hnědozemími**, typické procesem ilimizace - mechanickým přesunem především jílových částic prosakující vodou z horní části půdy do střední části profilu. (Půda v číslech [online], 2020. ©VÚMOP, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://statistiky.vumop.cz/>)

půda

zemědělství

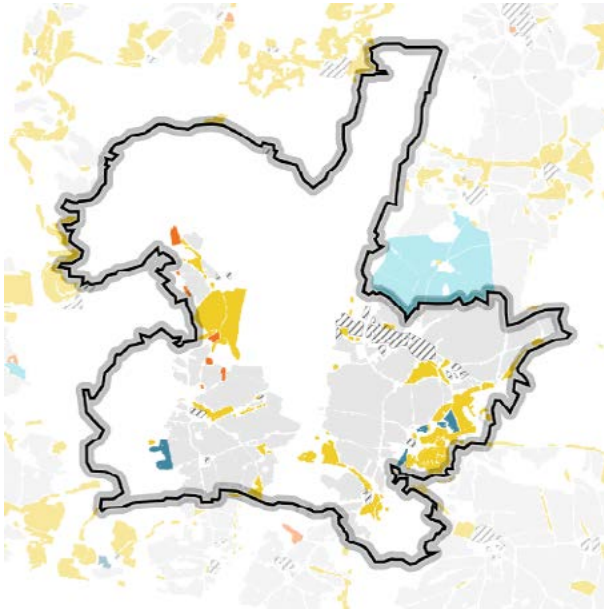
Obr. 7: Zemědělský půdní fond (mapy.vumop.cz)

Zemědělský půdní fond

Nejcennější půdy na území se nachází jihovýchodně od zástavby Žihle. Do I. třídy ochrany zemědělského půdního fondu spadají bonitně nejvyšší půdy, v tomto případě fluvizemě v okolí vodních toků - na území obce kolem Žihelského a Mladotického potoka, v blízkém okolí pak v údolní nivě řeky Střely. Tyto půdy lze ze ZPF odejmout pouze výjimečně a sloužit by měly pro záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu.

Jihovýchodní část území pak z většiny pokrývají půdy spadající do II. a III. třídy ochrany, s vyšší produkční schopností, které jsou ze ZPF podmíněně odnímatelné. Na území se v těchto třídách nachází převážně hnědozemě, luvizemě a pseudogleje.

V oblasti částí obce Nový Dvůr, Hluboká a Kalec nenajdeme příliš chráněných půd. Pozemky, na kterých se nachází půdy IV. a V. třídy ochrany, jsou využitelné pro výstavbu i jiné nezemědělské účely. (Zákon č. 334/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 1992-2024 [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-334>)

Obr. 8: Kultury půdních bloků (eagri.cz)

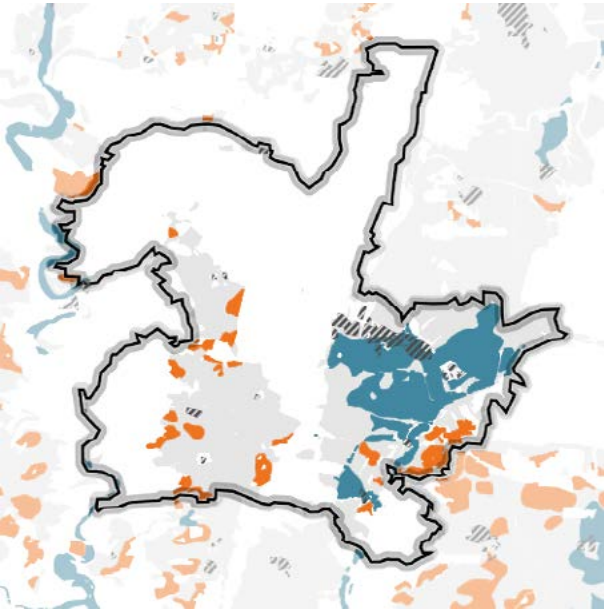
Půdní bloky - kultury

- standartní orná půda
- trvalý travní porost
- rychle rostoucí dřeviny
- úhor
- travní porost na orné půdě

Většinu zemědělských půdních bloků evidovaných systémem LPIS na území obce pokrývá standartní zemědělská půda. Oranžově vyznačené plochy jsou pak orné půdy pokryté travním porostem.

V oblastech Nového Dvora a Přehořova se nachází rozsáhlé plochy trvalých travních porostů.

Na severovýchodě kolem obce Patuchovice jsou rozsáhlé plochy pokryté rychle rostoucími dřevinami.

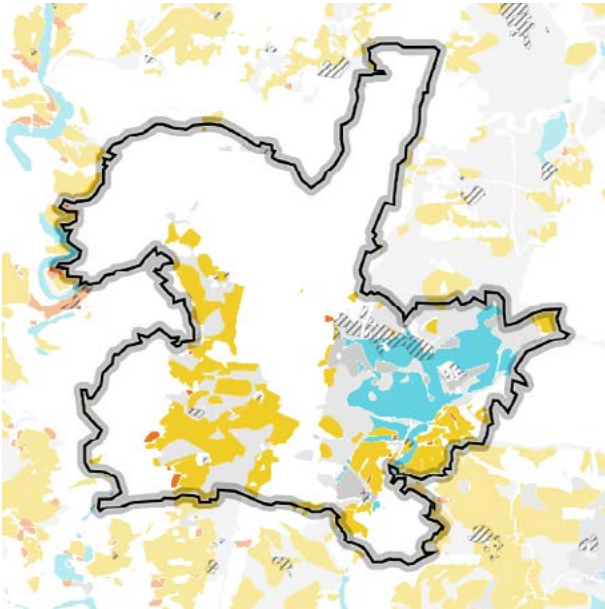

Obr. 9: Hloubka půdy (mapy.vumop.cz)

Hloubka půdy

- hluboká
- středně hluboká
- mělká

Hloubka půdy je důležitým půdním limitem. Je definována jako mocnost půdního profilu, kterou omezuje v určité hloubce buď pevná skála, nebo její rozpad, silná skeletovitost (>50 %), nebo ustálená hladina podzemní vody. Zjednodušeně lze za hloubku půdy považovat prostor pro zdárný růst rostlin. Hloubku půdy lze zjistit nejlépe na profilu kopané, ale i vpichované půdní sondy (větší počet vpichů). Hloubka půdy je posuzovaná ve 4 kategoriích. (Půda mapách [online], 2020. ©VÚMOP, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://mapy.vumop.cz/>)

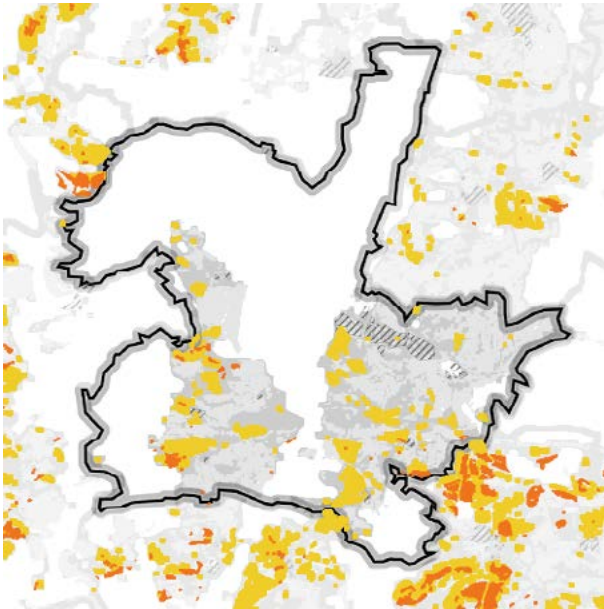

Obr. 10: Skeletovitost (mapy.vumop.cz)

Skeletovitost

- bezskeletovitá až slabě skeletovitá
- slabě skeletovitá
- středně skeletovitá
- silně skeletovitá
- bezskeletovitá až silně skeletovitá

Skeletovitost vyjadřuje komplexní hodnocení šterkovitosti a kamenitosti podle obsahu v ornici a podorníci. Obsah skeletu se uvádí v procentech objemových v půdní hmotě formou zlomku, kde skeletovitost v ornici se značí v čitateli a v podorníci ve jmenovateli. Šterkem se rozumí pevné částice hornin velikosti 4-30 mm, kamen jsou pevné částice velikosti 30-300 mm. Nad 300 mm se jedná o balvany. Skeletovitost dělíme do 6 skupin. (Půda mapách [online], 2020. ©VÚMOP, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://mapy.vumop.cz/>)

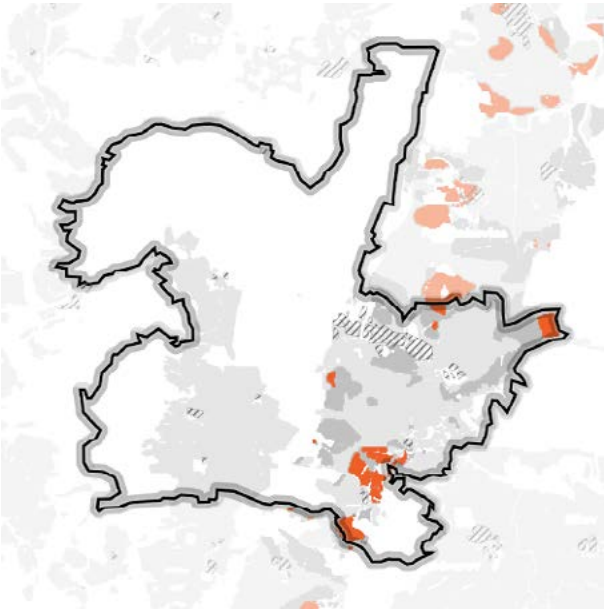
Obr. 11: Dlouhodobá ztráta půdy (mapy.vumop.cz)

Vodní eroze

- velmi slabě ohrožené půdy
- slabě až silně ohrožené půdy
- velmi silně ohrožené půdy
- extrémně ohrožené půdy

Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí je vyjádřena dlouhodobým průměrným smyvem půdy (G). Ten se počítá pomocí Univerzální rovnice ztráty půdy (USLE) (Wischmeier a Smith, 1978), která zahrnuje faktory **erozní účinnosti dešťů** (schopnost dešťů uvolňovat půdní částice z povrchu půdy a rozrušovat půdní agregáty v závislosti na jejich kinetické energii a intenzitě), **erodovatelnosti půdy** (v závislosti na její textuře a struktuře, obsahu organické hmoty a propustnosti půdního profilu), nepřerušené **délky svahu, sklonu svahu, ochranného vlivu vegetačního pokryvu** (v závislosti na vývoji vegetace a použité agrotechnice) a **účinnosti protierozních opatření**. (Půda mapách [online], 2020. ©VÚMOP, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://mapy.vumop.cz/>)

Nejohroženější půdy vodní erozí se nachází na jihozápadě u Nového Dvora, Hluboké a Kalce.

Obr. 12: Potenciální ohroženost ZPF větrnou erozí (mapy.vumop.cz)

Větrná eroze

- půdy bez ohrožení
- půdy ohrožené
- půdy silně ohrožené

Stanovení potenciální ohroženosti orné půdy větrnou erozí vychází z pedologické databáze BPEJ. Klimatický region je charakterizován sumou denních teplot nad 10 °C, průměrnou vláhovou jistotou za vegetační období, pravděpodobností výskytu suchých vegetačních období, průměrnými ročními teplotami a ročním úhrnem srážek. Hlavní půdní jednotka je určena zejména genetickým půdním typem, půdotvorným substrátem, zrnitostí, skeletovitostí a stupněm hydromorfismu. Vyhodnocením těchto dvou faktorů, charakterizovaných kódy BPEJ, byla vyjádřena potenciální ohroženost půd větrnou erozí. (Půda mapách [online], 2020. ©VÚMOP, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://mapy.vumop.cz/>)

Nejsilněji ohrožené půdy větrnou erozí se nachází u Přehořova a Odlezlů. Dále pak ve východním cípu území - u Chvojkovského mlýna.

přírodní podmínky

klimatické oblasti a vegetační stupně

Obr. 13: Klimatické oblasti (arcgis.com)

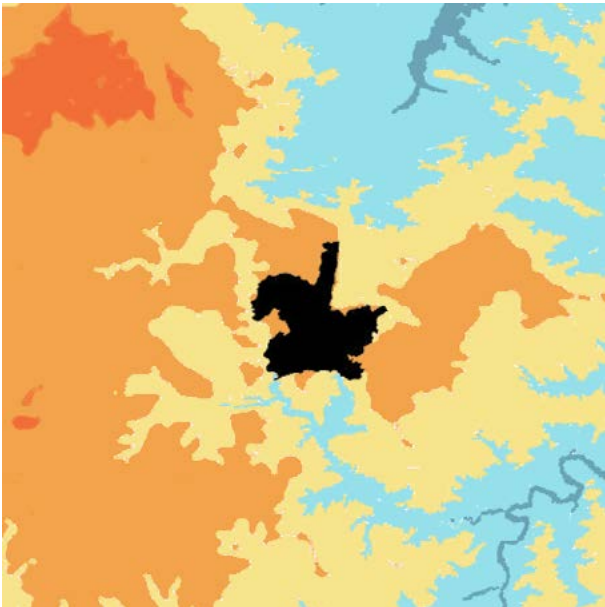
Klimatické oblasti

- MT3
- MT4
- MT7
- MT11

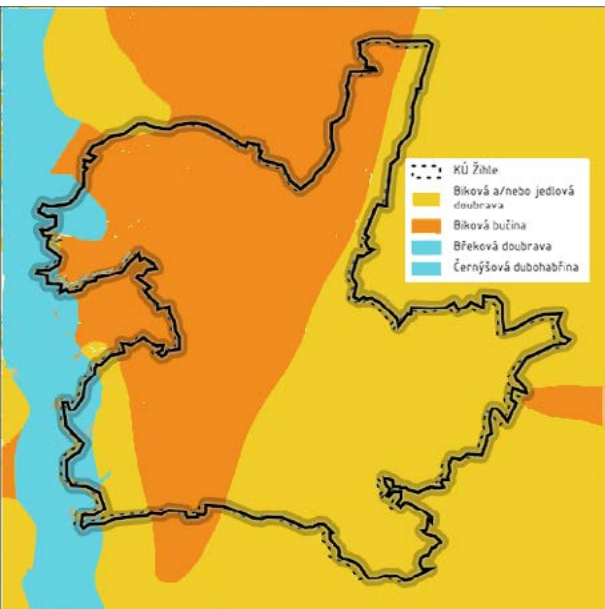
Podle regionalizace E. Quitta z roku 1971 jsou vymezeny tři základní klimatické oblasti: teplá, mírně teplá a chladná, které se dále člení na podoblasti. Tyto oblasti byly na základě klimatologických dat z let 1901 - 1950 definovány na základě několika kritérií jako jsou průměrné teploty, srážkové úhrny atd. Území obce se nachází v mírně teplé klimatické oblasti, konkrétně v podoblastech MT4 (v severní části) a MT11 (v jižní části). To znamená, že:

- jaro je mírné a krátké
- léto je mírné, krátké až normálně dlouhé, suché až mírně suché
- podzim je mírný až mírně teplý a krátký
- zima je mírně chladná až mírně teplá, suchá až mírně suchá a normálně dlouhá

(HRUBAN, Robert [online], 2019. Klimatické oblasti dle Evžena Quitta (1971), [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://moravske-karpaty.cz/prirodni-pomery/klima/klimaticke-oblasti-dle-e-quitta-1971/>)

Obr. 14: Vegetační stupně (is.muni.cz)

Obr. 15: Přirozená potenciální vegetace (gis.nature.cz)

Na území obce se nachází dvě hlavní skupiny přirozené potenciální vegetace: **biková bučina** (v západní části) a **biková a/nebo jedlová doubrava** (v jihovýchodní a částečně v jihozápadní části). V údolní nivě řeky Střely se pak nachází **břekové doubravy** a **černýšové dubohabřiny**.

přírodní podmínky

biotopy

Obr. 16: Buk lesní, *Fagus sylvatica* (deti.vls.cz)

Obr. 17: Černýš luční, *Melampyrum pratense* (POLIVKA, František. Názorná květena země koruny české: Černýš luční [online])

Obr. 20: Dub letní, *Quercus robur* (deti.vls.cz)

Obr. 22: Krušina olšová, *Frangula alnus* (svetemroslin.cz)

Obr. 18: Metlička křivolaká, *Avenella flexuosa* (Jaromír Šikula, Václav Větvicka: Trávy. Aventinum)

Obr. 19: Brusnice borůvka, *Vaccinium myrtillus* (Bednářová: Herbář)

Obr. 21: Bezkolenc rákosovitý, *Molinia arundinacea* (foto Daniela Michalová)

Obr. 23: Mochna nátržník, *Potentilla erecta* (culinabotanica.cz)

Bikové (acidofilní) bučiny

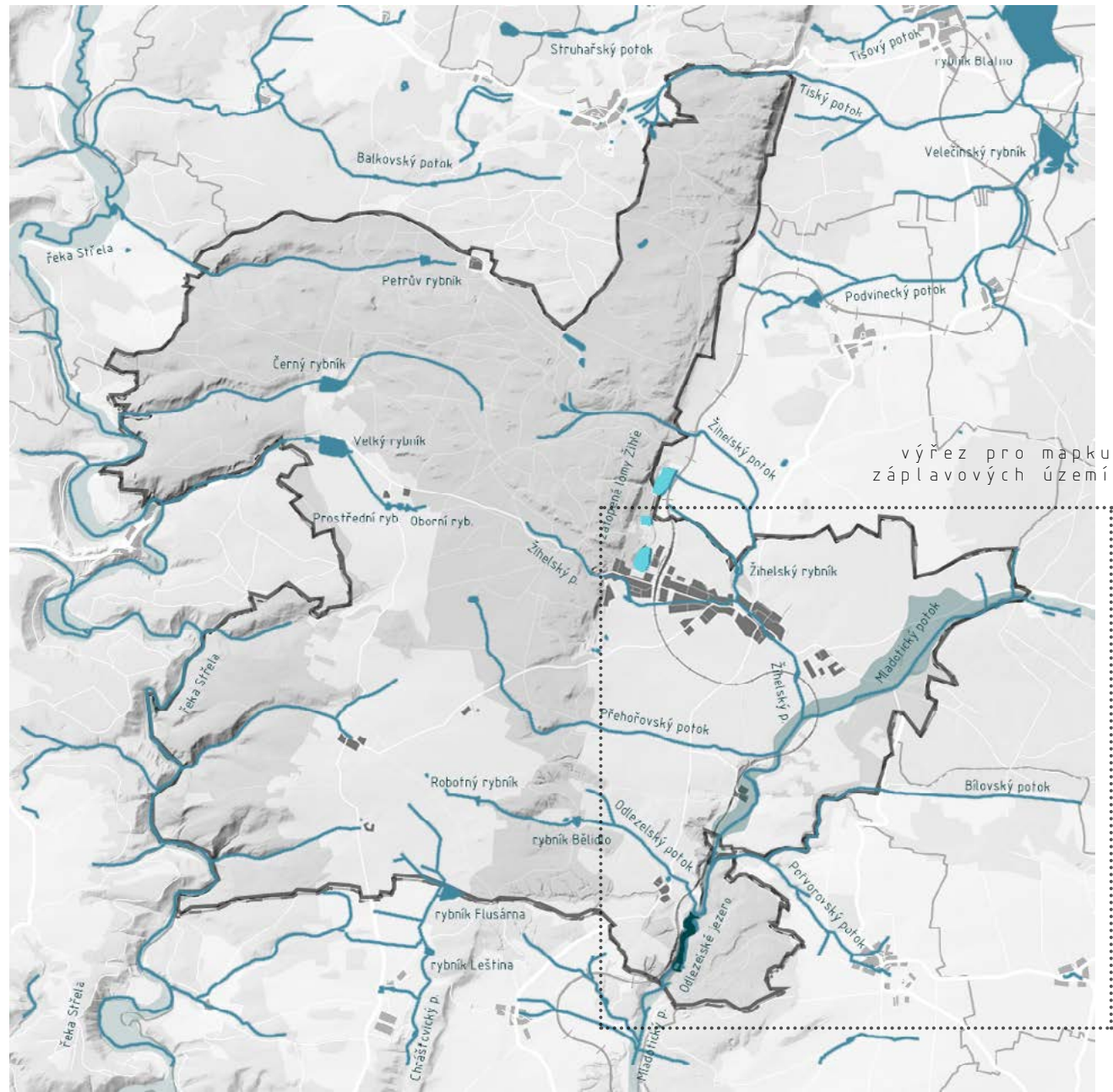
Listnaté nebo smíšené lesy s převládajícím **bukem lesním** (*Fagus sylvatica*) a příměsí dalších listnáčů. Keřové patro většinou chybí nebo má malou pokryvnost, pokud je vyvinuto, zmlazují se v něm dřeviny stromového patra. Bylinné patro bývá druhově dosti chudé. Převládají v něm běžné acidofilní lesní druhy. Mechorosty rostou v menších polštářích hlavně na kamenech a padlých kmenech. Pro bikové bučiny jsou typické mírné svahy s žulovým podložím - celé území žihelské brázdy je pokryté tímto biotopem. Ohrožení: Převod na jehličnaté kultury, přezvěření, ruderalizace. Management: Udržování nízkých stavů zvěře, ochrana přirozeného zmlazení. (Informační systém ochrany přírody [online], 2024. Acidofilní bučiny L5.4 [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://portal.nature.cz/w/biotop-139#/>)

Bikové a/nebo jedlové (acidofilní) doubravy

Porosty tvořené dominantním **dubem letním** (*Quercus robur*) s příměsí **břízy bělokoré** (*Betula pendula*), dubu zimního (*Quercus petraea* s. lat.) a mnohých dřevin severoevropských boreálních lesů. V keřovém patře se často vyskytuje **krušina olšová** (*Frangula alnus*). V bylinném patře dominuje **bezkolenc rákosovitý**. Pravidelně je vyvinuto mechové patro. Lokace ve výškách kolem 450 m n.m. v mělké sníženině mezi acidofilními bučinami je pro tento biotop typické. Ohrožení: Mýcení porostů, převod na borové, příp. smrkové kultury, odvodnění drenážními kanály, tracheomykózy, eutrofizace. Management: Zachování přirozeného složení stromového patra. (Informační systém ochrany přírody [online], 2024. Vlhké acidofilní doubravy L7.2 [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://portal.nature.cz/w/biotop-147#/>)

voda

vodní plochy a toky

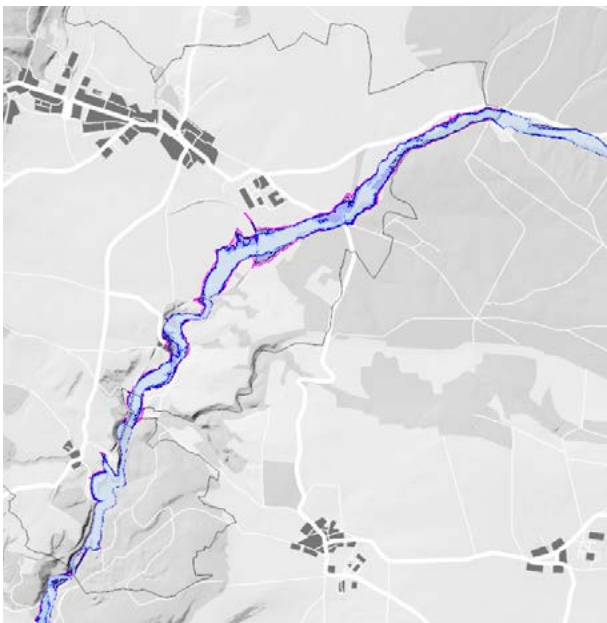
Vodní toky a plochy

- vodní toky
- rybníky
- zatopené lomy
- jezera

Územím protéká několik potoků. Samotnou Žihlín protéká Žihelský potok, pramenící v Ovčím dole, do Přehořova stéká Přehořovský p. pramenící v Žihelském lese, do Odlezlů potok Odlezecký. Území na západní straně částečně lemuje řeka Střela, do níž stékají nepojmenované přítoky z částí obce Kalec, Hluboká, Nový Dvůr, Poustky a Sklářna. Nad Žihlín se nachází tři vodní nádrže jako residua těžby žuly. Pozoruhodnou vodní plochou je Odlezecké jezero.- nejmladší j. v Česku.

voda

záplavová území a zamokřené půdy

Obr. 24: Mapa rozlivů (geoportal.gov.cz)

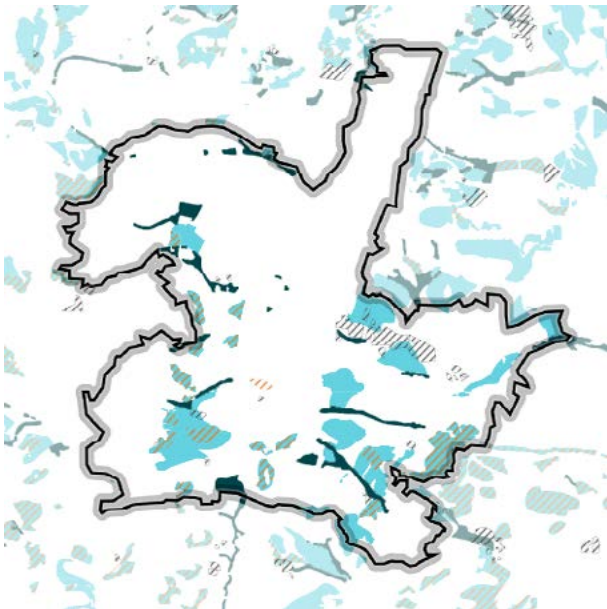
Záplavová území

- Q5 průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 5 let
- Q20 průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 20 let
- Q100 průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 100 let
- Q500 průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 500 let

Na výřezu území jsou vyznačena záplavová území Mladotického potoka.

Aktivní zóny záplavového území jsou oblasti, které jsou náchylné k povodním a záplavám. Tyto zóny jsou definovány jako oblasti, ve kterých se při povodních vyskytuje průtok vody o určité výšce nebo rychlosti.

Podle vodního zákona je v oblastech aktivních zón záplavových území zakázáno umisťovat, povolovat a provádět většinu staveb s výjimkou vodních děl a některých dalších vybraných druhů staveb. (Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2001-2024 [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>)

Zamokřené půdy

- zamokřené půdy + velmi vhodné k zatravnění
- půdy s vysokou vsakovací schopností
- půdy vhodné k zatravnění

Zamokřené půdy mají vysokou úroveň nasycení vodou. Toto může být způsobeno vysokou hladinou podzemní vody, deštěm, povodněmi, ale také lidskou činností.

Mokřady pomáhají zadržovat vodu v krajině, což zvyšuje zásoby podzemní vody a snižuje riziko povodní a sucha. Mokřady zároveň fungují jako přírodní filtr a čistí vodu. Dále podporují biodiverzitu, jsou domovem mnoha druhů rostlin a živočichů a poskytují zdroj potravy pro různé druhy ryb, ptáků a savců. (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky [online], 2024. Mokřady České republiky [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://mokrady.ochranaprirody.cz/>)

voda

vodní režim v území

Na výřezu mapy v měřítku 1 : 50 000 je znázornění vodní režim v území. Můžeme si všimnout odtokových linií vedoucích k Mladotickému potoce, který se jižněji vlévá do řeky Střely.

Zajímavým faktem je, že se kvůli silným deštům v 19. století Mladotický potok v místech mezi Odlezelským a Potvorovským kopcem rozvodnil natolik, že katalyzoval sesuv permokarbonských vrstev západního svahu a byl jimi přehrazen. Díky této katastrofální události vzniká na mladotickém potoce nej-

mladší jezero v Česku - Odlezelské jezero. (BUKAČOVÁ, Irena; FÁK, Jiří a FOUČEK, Karel. Severní Plzeňsko II. Historicko-turistický průvodce. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 1997. ISBN 80-901877-5-7. [cit. 2024-09-19]. Dostupné také z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:3190d101-88d-6-11e3-997d-005056827e52>.)

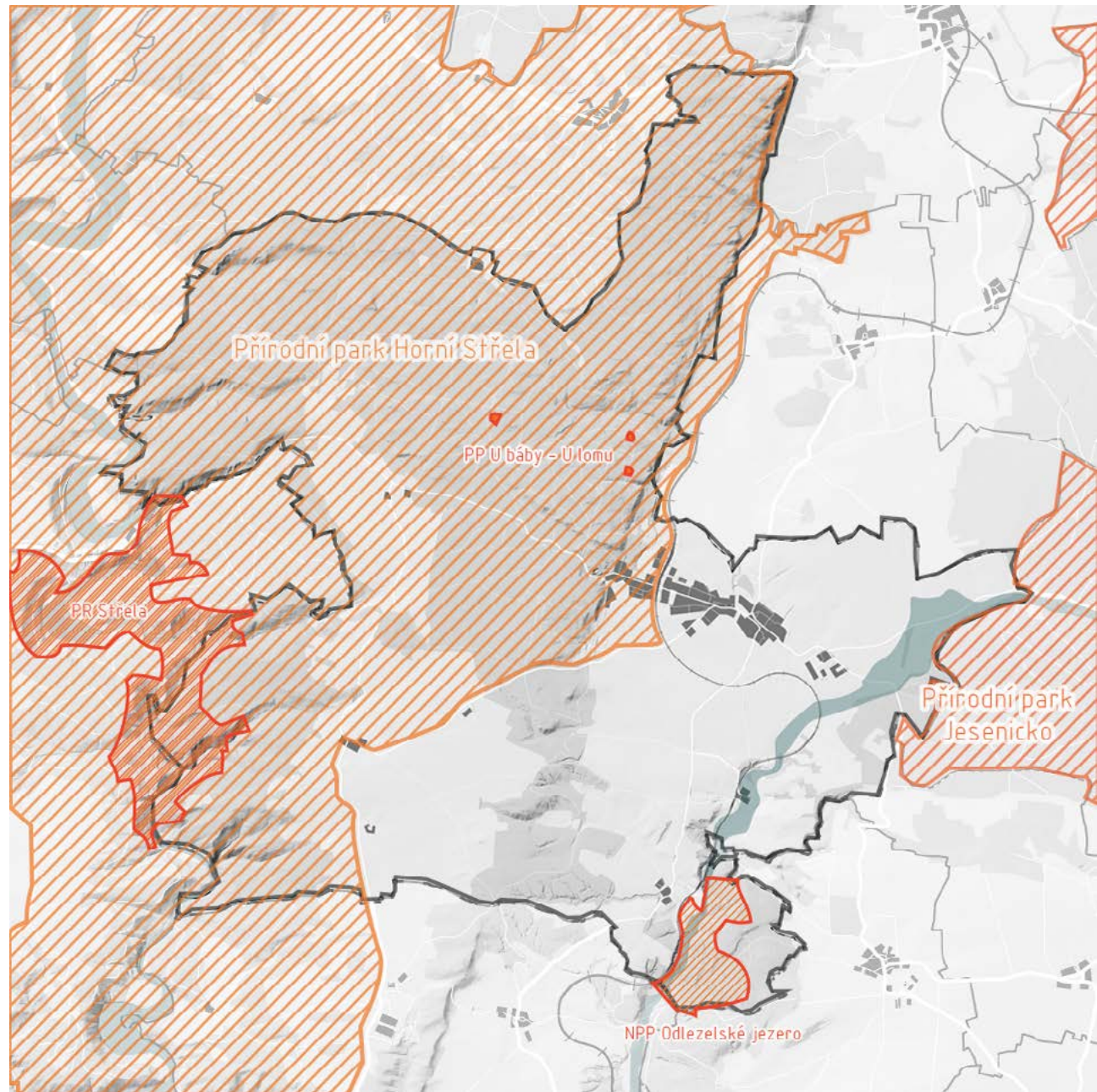
Území areálu Sklárna je v široké rozloze chráněno pásmem ochrany vodních zdrojů. Nachází se zde několik studen.

- KÚ Žihle
- vodní plochy
- vodní toky
- povodí IV. řádu
- povodí III. řádu
- povodí II. řádu
- Záplavová území pro Q5
- Záplavová území pro Q20
- Záplavová území pro Q100
- Záplavová území pro Q500
- Ochranná pásma vodních zdrojů

ochrana přírody

chráněná území

Obr. 25: Maloplošně chráněná území (aopkcr.maps.arcgis.com)

Ochrana území

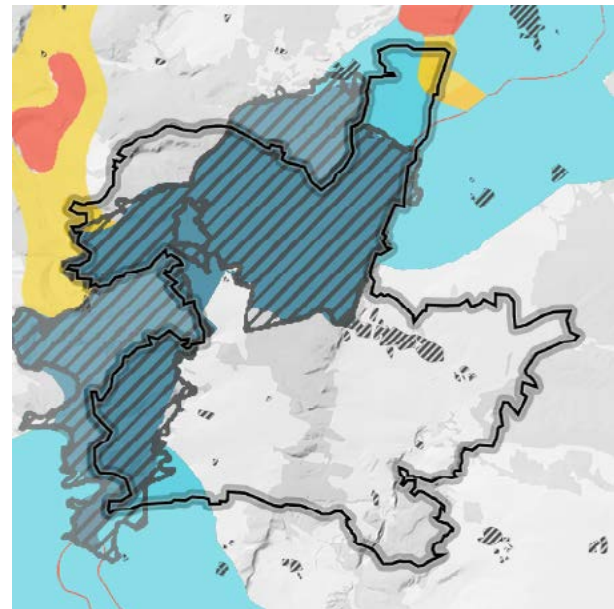
Na západní polovině území se rozléhá **přírodní park Horní Střela**. Z východní strany ho pak částečně lemuje přírodní park Jesenícko. Přírodní park je obecná kategorie chráněného území s menším stupněm ochrany než národní park nebo chráněná krajinná oblast. Slouží především k ochraně krajinného rázu. (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky [online], 2024. Přírodní parky [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://aopk.gov.cz/prirodni-parky>)

Významnou součástí území je **národní přírodní památka Odlezecké jezero**. Pro svůj unikátní způsob vzniku a věk se jedná o památku národního významu od r. 1975.

Severozápadně od zástavby Žihle se nachází **přírodní památka U báby - U lomu** složená ze 3 skalních útvarů - žulových balvanů Bába, Dědek a Víklán. Jižně od Rabštejna nad Střelou se rozléhá **přírodní rezervace Střela**. V obou případech se jedná o chráněné území regionálního významu.

ochrana přírody

ÚSES

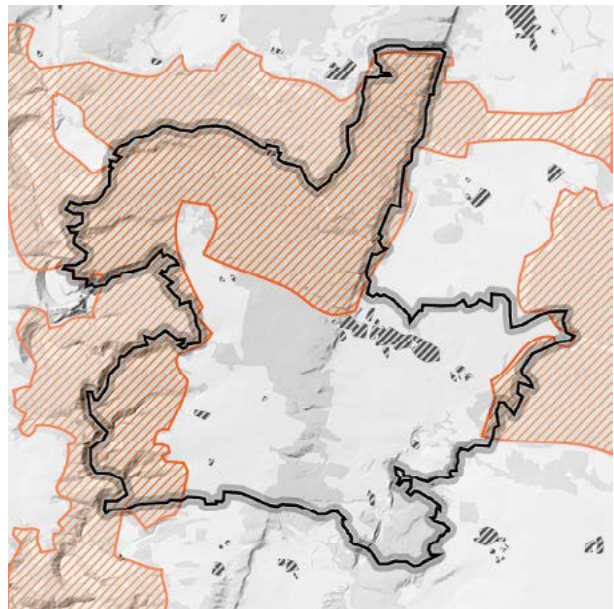
Obr. 27: ÚSES (aopkcr.maps.arcgis.com)

Územní systém ekologické stability

- nadregionální koridor
- osa nadregionálního koridoru
- nadregionální biocentrum
- nadregionální biocentrum - koncepce
- regionální biokoridor
- regionální biocentrum

Ve správním území Žihle jsou vymezeny nadregionální biokoridor a nadregionální biocentrum Střela-Rabštejn. Tmavě šedou šrafovou je pak zaznamenána koncepce tohoto nadregionálního biocentra z roku 2019.

Výstavba v tomto území může být povolena pouze v případech, kdy nedochází k narušení přírodních hodnot a biologické rozmanitosti území. Záměr musí být zároveň projednán s orgány ochrany přírody. V každém případě je nutné pečlivě zvažovat plánovanou výstavbu v území ÚSES a zohledňovat ochranu přírody a krajiny jako důležitý faktor při rozhodování o výstavbě. (Zákon č. 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 1992-2024 [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>)

Obr. 26: Biotop zvláště chráněných savců (aopkcr.maps.arcgis.com)

Průchodnost krajiny pro velké savce

- biotop zvláště chráněných velkých savců - migrační koridory

Rys, vlk, medvěd a los patří mezi „druhy národního významu“, jsou zároveň tzv. dešťníkovými druhy, které svými nároky zastřešují široké spektrum dalších druhů. S ohledem na biologii těchto druhů je nutné za biotop nutně považovat i místa, kde tyto druhy žily v nedávné minulosti, kde se zdržují přechodně nebo kde lze jejich výskyt v dohledné době očekávat. Součástí biotopu těchto druhů jsou nejen území trvalého výskytu (jádrová území), ale i migrační koridory mezi těmito oblastmi, které jsou tvořeny převážně lesními pozemky, v nezbytné míře zahrnují i zem. půdu, vodní plochy a toky, komunikace a ostatní plochy. (HLAVÁČ, Václav [online], 2019. Biotop vybraných zvláště chráněných druhů savců, [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slides/15479091/>)

Regulativy:	
ZÁSTAVBA	obecně se zástavba nepřipouští, pouze v případech kdy orgán OP vyloučí škodlivý vliv na průchodnost koridoru
DOPRAVA A EN. INFRA.	stavby dopravní a energetické infrastruktury jsou možné za podmínky, že v místě křížení s koridorem jsou navržena odpovídající opatření omezující bariérový účinek
ZEMĚDĚLSKÁ KR.	omezení zřizováním obtížně překonatelných plotů, ohrad a dalších migračních bariér (pastevní areály, vinice, pěstování rychle rostoucích dřevin apod.), podpora výsadby zeleně
LESNÍ POZEMKY	hospodaření bez omezení, pouze zákaz obor a řadem
VOD. TOKY A NÁDRŽE	správa vodních toků bez omezení, vyloučení technických úprav omezujících průchodnost

ochrana přírody

chráněná území

Obr. 28: Řeka Střela (foto Petr Kinšt)

Řeka Střela

Řeka Střela, známá především svým malebným kaňonovitým údolím, pramení u obce Prachomety a po stokilometrovém toku se u obce Liblín vlévá do řeky Berounky.

z historie

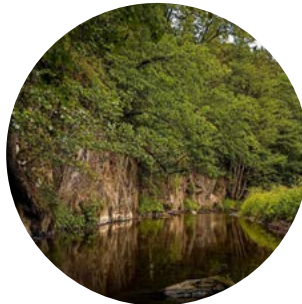
Název řeky je údajně odvozen z pověsti, podle které **kníže zastřelil havrana**, jehož hejno rušilo knížecí družinu při lovu. V havranově žaludku se ukrýval očarovný drahokam, pomocí něhož jakýsi cizinec zničil havraní hejno, které svou magickou mocí zaklelo hrad na vysoké skále nad řekou. Na připomínku události byl hrad pojmenován **Havraní kámen** (německy **Rabenstein**) a řeka podle knížecího šípu Střela. V minulosti byly používány také názvy Lososnice, Sagitta (Šíp, Šipka), Schipka, Schinka a Schnella.

Obr. 30: Břidlicové lomy v PR Střela (prirodaceska.cz)

Obr. 29: Kamenný most v Rabštejně nad Střelou (foto Themaspet.cz)

Obr. 31: Řeka Střela (blog. affekt.cz)

Obr. 32: Vodní nádrž Žlutice (foto Jan Boredský)

základní údaje	
délka toku	101,6 km
plocha povodí	921,8 km²
průměrný průtok	3,20 m³/s

Výškový rozdíl mezi pramenem a ústím 413,95 m.

Důvodem ochrany přírodní rezervace Střela je zachování části kaňonovitého údolí řeky Střely s význačnou geomorfologickou stavbou a přirozenými teplomilnými porosty.

Horní část toku s vodním dílem Žlutice je využívána jako zdroj pitné vody pro rozsáhlou oblast od Žatce ke Stříbru. Vodnost a výškový profil toku neumožňuje větší zisk vodní energie, přesto je zde několik malých vodních elektráren, největší je na vodním díle Žlutice (219 kW). V minulosti zde pracovala celá řada malých vodních mlýnů a pil.

Obr. 33: Řeka Střela (mapy.cz)

ochrana přírody

chráněná území

Odlezelské jezero

Nedaleko Odlezel, pod Potvorovským kopcem se nachází nejmladší jezero v Čechách - díky svému unikátnímu vzniku a geologickému fenoménu se jedná o národní přírodní památku.

základní údaje			
rozloha	4,53 ha	délka	500 m
šířka	100 m	max. hloubka	6,6 m

Obr. 34: Odlezelské jezero (kudyznudy.cz)

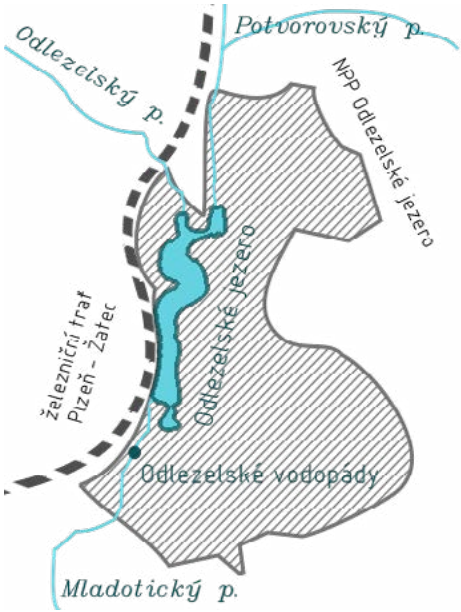
Obr. 35: Odlezelské vodopády (foto Jarka mapy.cz)

Udávaná hloubka jezera v průběhu času postupně klesá - jezero se tedy rychle zanášá a bez lidského zásahu by mohlo během několika desetiletí zaniknout. Pod hrází se na kaskádě potoka nachází dva vodopády. Do jezera kromě Mladotického potoka ústí ještě Odlezelský potok.

z historie

Jezero vzniklo bezprostředně po **mimořádně silných deštích** 25. a 26. května 1872. Rozvodněný Mladotický potok katalyzoval sesuv permokarbonských vrstev západního svahu Potvorovského kopce do údolí, které v noci z 27. na 28. května potok přehradily. Katastrofální povodeň nebyla jediným důvodem sesuvu – svah se neznatelně sesouval v důsledku své struktury, dále byla na kopci po staletí řada pískovcových lomů snižující stabilitu svahu a přispěl zřejmě i čerstvý zářez pro Železniční trať Plzeň–Žatec.

Obr. 40: Odlezelské jezero (mapy.cz)

Žulové balvany Bába, Dědek a Viklan

Důvodem ochrany přírodní památky U baby - U lomu je skupina žulových balvanů, které vznikly bochníkovitým zvětváváním a rozpadem hrubozrnné biotické žuly tiského masivu nad sousední Žihelskou brázdou.

Mnoho podobných balvanů v okolí podlehl těžbě žuly, která zde probíhala do roku 1933, kdy zde byla poprvé vyhlášena památková ochrana.

Obr. 36: Balvan Bába (geologie-astronomie.cz)

Obr. 37: Balvan Dědek (geologie-astronomie.cz)

Obr. 38: Balvan Viklan (geologie-astronomie.cz)

Obr. 39: Žulové skalky v okolních lesích (geologie-astronomie.cz)

4 VÝVOJ ÚZEMÍ

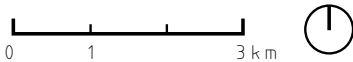
Ve čtvrté kapitole pomocí historických map, fotografií a časové osy prozkoumáme historii Žihle a jejího okolí. Kapitola se věnuje jak obecnému historickému vývoji severního Plzeňska, tak i podrobnějšímu rozboru vývoje jednotlivých částí území.

vývoj v mapách

Müllerovo a I. vojenské mapování

Obr. 51: Müllerova mapa Čech (oldmaps.geolab.cz)

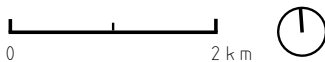

Müllerova mapa Čech z roku 1720

Na Müllerově mapě Čech z roku 1720 je vyznačena kopcovitá z velké části zalesněná krajina severního Plzeňska. Z vodních ploch v okolí jsou na mapě zaznamenány rybníky Blatno a Stebanský, menší rybníky na území nejsou zaznamenány kvůli detailu mapy. Na západní straně je zaznamenána meandrující řeka Střela v údolním zářezu, v jednom z jejích meandrů leží středověké městečko Rabštejn. Východní části území jsou zakresleny potoky: Mladotický, Žihelský a Potvorovský. Z památek je v tomto výřezu zaznamenán kostel v Tisé u Blatna, potvorovský kostel sv. Mikuláše a Žihelský zámek společně se sousedícím kostelem sv. Václava a samostatně popsán kostel sv. Filipa a Jakuba (S. Philip. lac.). Popsány jsou části Žihle: Nový Dvůr (Neuhof), Hluboká (Hluboky), Kalec (Kaletz), Odlezy (Gros Voitles) a Přehořov (Przechorz). V jižní části jsou tečkovanou čarou vyznačeny významnější obchodní stezky. Mohlo by se jednat o Erfurtskou stezku vedoucí z Prahy do německého Erfurtu.

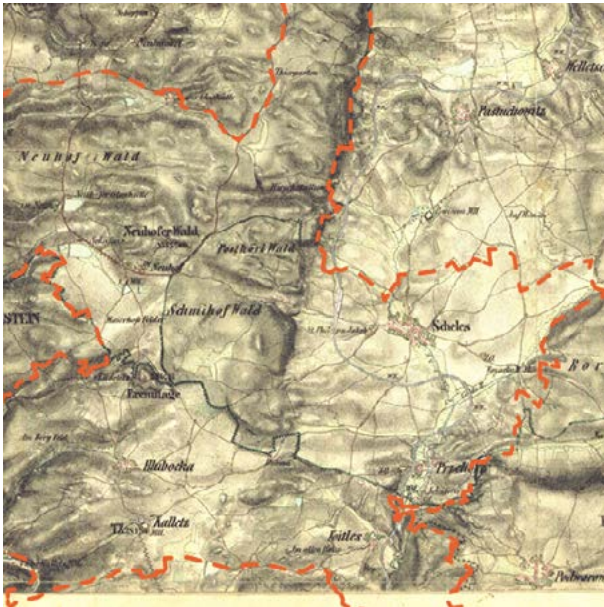
Obr. 52: I. vojenské mapování (oldmaps.geolab.cz)

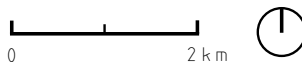
I. vojenské mapování – josefské

1764-1768 a 1780-1783 (rektifikace), měřítko 1: 28 800

Na mapě I. vojenského mapování vidíme již mnohem detailnější záznam území. Je patrné, že zástavba Žihle se nacházela v 18. století pouze ve východní části v blízkém okolí zámku. Na mapě je zaznamenán žihelský rybník a popsán kostel sv. Filipa a Jakuba (S. Philip). Jižně do Žihle je zaznamenán rybník Bělídlo, dále pak na levé straně výřezu vidíme Prostřední a Oborní rybník v Novém Dvoře. Severně od Žihle je zaznamenán dnes již zaniklý dvůr Pohvizdy s přílehlým rybníkem.

Obr. 53: II. vojenské mapování (oldmaps.geolab.cz)

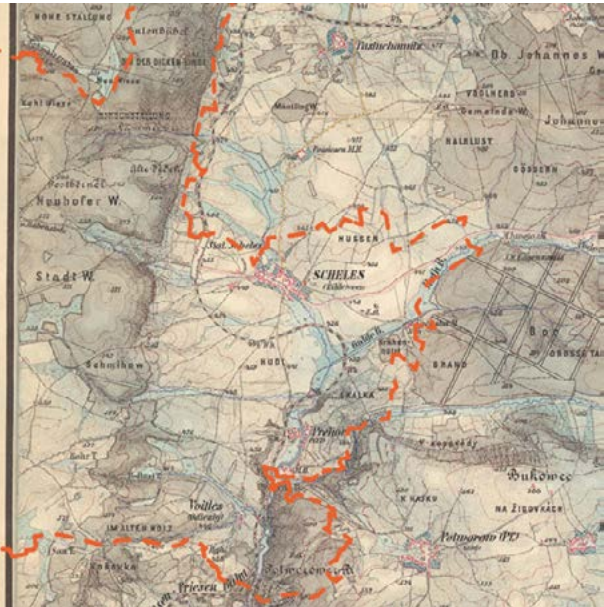
II. vojenské mapování - Františkov

1836-1852, měřítko 1: 28 800

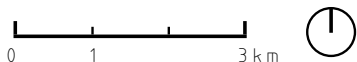
Na Františkově mapování vidíme vytyčenou trasu plánované železniční tratě Plzeň - Žatec. Podrobnější informace o vývoji tratě i dalších území viz další strana. Zástavba Žihle zůstává ve východní části s dominantou kostela sv. Filipa na západním kopci. Výrazným prvkem této mapy je cesta vedoucí z Přehořova (Przechorz) kolem vrchu Hájek (Eremitage) lemovaná stromořadím. Severozápadně od Nového dvora (Neuhof) jsou zaznamenány rybníky Velký a Černý, na severním kraji katastrálního území je zaznamenána Sklárna (Tysser Glashütte), západně od ní pak Petrův rybník. Jižně od dvora Kalc je vyobrazena alej směřující k zámku Velká Černá hať. Tmavšími plochami vyznačené lesy dosáhly v době II. vojenského mapování historicky nejmenšího rozsahu na našem území.

vývoj v mapách

II. a III. vojenské mapování

Obr. 54: III. vojenské mapování (oldmaps.geolab.cz)

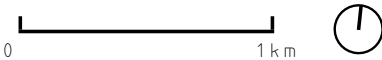
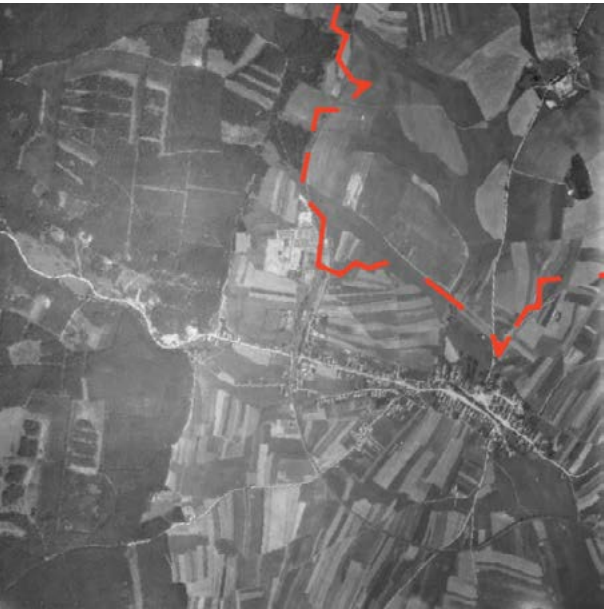
III. vojenské mapování - Františko-josefské

1876-1878 (Morava a Slezsko), 1877-1880 (Čechy), měřítko 1: 25 000

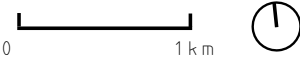
Na mapě III. vojenského mapování vidíme zaznamenanou čerstvě postavenou železniční trať. Stanice Žihle (Stat. Scheles) se nachází přibližně kilometr západně od historické zástavby obce. Tímto směrem se pak zástavba na přelomu století začne rozšiřovat. Světle modrou barvou je vyznačen rozsah říčních niv, tmavě modrou pak samotné vodní toky. Východně od Žihle v PP Jesenicko vidíme pravoúhlé protipožární zářezy v lese. Některé ze stezek jsou zachovány dodnes.

vývoj v mapách

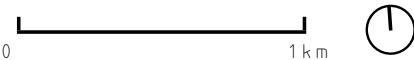
letecké snímky

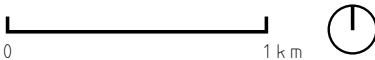
1938

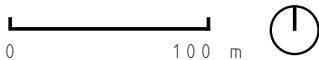
1952

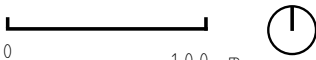
1968

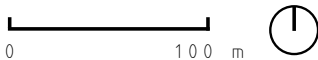
1993

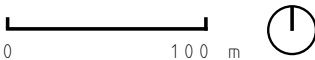
1952

2000

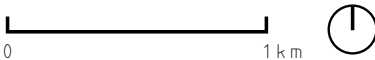
2005

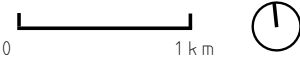
2024

vývoj v mapách

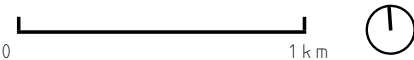
Žihle a Sklárna

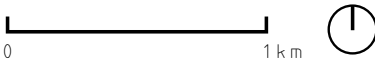
1938

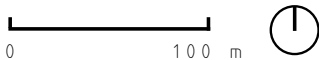
1952

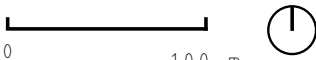
1968

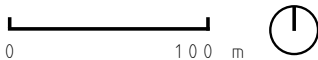
1993

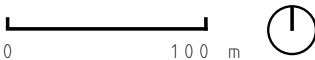
1952

2000

2005

2024

5

ČLOVĚK V KRAJINĚ

Pátá kapitola nás provede kulturní krajinou Žihle a jejího okolí. V mapách vyznačí hlavní body zájmu v okolí (kulturní památky atd.), prostupnost krajiny (pro pěší, cyklisty, jezdce atd.) a její využití. Dále se kapitola zaměřuje na statistické údaje o obyvatelstvu obce. W

kulturní památky

obec Žihle

Mariánská Týnice

Barokní probošství s poutním kostelem, vybudováno v letech **1711-1768**. Tvůrcem tohoto vrcholného projevu české barokní architektury byl Jan Blažej **Santini** a stavitelem plaský klášter. Dnes zde sídlí Muzeum a galerie severního Plzeňska.

Obr. 56: Mariánská Týnice (marianskatynice.cz)

Zámek Manětín

Barokní zámek do dnešní podoby přestavěný v r. 1712 podle plánů T. Hafeneckera. Na západní straně je zámek spojen chodbou s kostelem sv. Jana Křtitele. Za zámkem je zahrada rozdělená potokem na francouzskou a anglickou část. Bohatá sochařská výzdoba dala Manětínu označení perla západočeského baroka.

Obr. 57: Zámek Manětín (foto Ondřej Koniček)

Rabštejn nad Střelou

Nejmenší městečko ve střední Evropě je poprvé zmiňováno r. 1269. K památkám patří gotický hrad přestavěný na zámek, zbytky městského opevnění, kostel Panny Marie Sedmibolestné, klášter nebo židovský hřbitov.

Kostel sv. Mikuláše

Pozdně románský kostel v obci Potvorov byl postaven před r. 1241 z kamenných neomítaných kvádrů. V interiéru apsidy se nacházejí fresky z 13. a 14. stol. s motivem Kristus Pantokrator a gotický pás se světci.

Lidová architektura

Nejvíce staveb lidové architektury patřících k památkovému fondu nalezneme v Rabštejně n. Střelou, další roubené stavby stojí např. v Borku, Robčicích, Rybnici, Jarově, Hlinci, Lhotě, Nynici nebo v Žihlici.

Obr. 59: Lidová architektura Rabštejn n. Střelou (chatar-chalupar.cz)

Obr. 58: Kostel sv. Mikuláše (npu.cz)

Obr. 55: Klášter Plasy (kudyznudy.cz)

Obr. 60: Klášter Plasy (kudyznudy.cz)

Obr. 62: Zámek Manětín (foto Ondřej Koniček)

Obr. 64: Kostel sv. Mikuláše (npu.cz)

kulturní památky

severní Plzeňsko

Klášter Plasy

Cisterciácký klášter založil kníže Vladislav II. v r. **1144**. Postupně zde vznikl klášterní komplex, který je dnes národní kulturní památkou přístupnou veřejnosti. K dalším památkám patří sýpky s královskou kaplí a prelatura.

Mariánská Týnice

Barokní probošství s poutním kostelem, vybudováno v letech **1711-1768**. Tvůrcem tohoto vrcholného projevu české barokní architektury byl Jan Blažej **Santini** a stavitelem plaský klášter. Dnes zde sídlí Muzeum a galerie severního Plzeňska.

Zámek Manětín

Barokní zámek do dnešní podoby přestavěný v r. 1712 podle plánů T. Hafeneckera. Na západní straně je zámek spojen chodbou s kostelem sv. Jana Křtitele. Za zámkem je zahrada rozdělená potokem na francouzskou a anglickou část. Bohatá sochařská výzdoba dala Manětínu označení perla západočeského baroka.

Rabštejn nad Střelou

Nejmenší městečko ve střední Evropě je poprvé zmiňováno r. 1269. K památkám patří gotický hrad přestavěný na zámek, zbytky městského opevnění, kostel Panny Marie Sedmibolestné, klášter nebo židovský hřbitov.

Kostel sv. Mikuláše

Pozdně románský kostel v obci Potvorov byl postaven před r. 1241 z kamenných neomítaných kvádrů. V interiéru apsidy se nacházejí fresky z 13. a 14. stol. s motivem Kristus Pantokrator a gotický pás se světci.

Lidová architektura

Nejvíce staveb lidové architektury patřících k památkovému fondu nalezneme v Rabštejně n. Střelou, další roubené stavby stojí např. v Borku, Robčicích, Rybnici, Jarově, Hlinci, Lhotě, Nynici nebo v Žihlici.

Obr. 61: Mariánská Týnice (marianskatynice.cz)

Obr. 65: Lidová architektura Rabštejn n. Střelou (chatar-chalupar.cz)

body zájmu

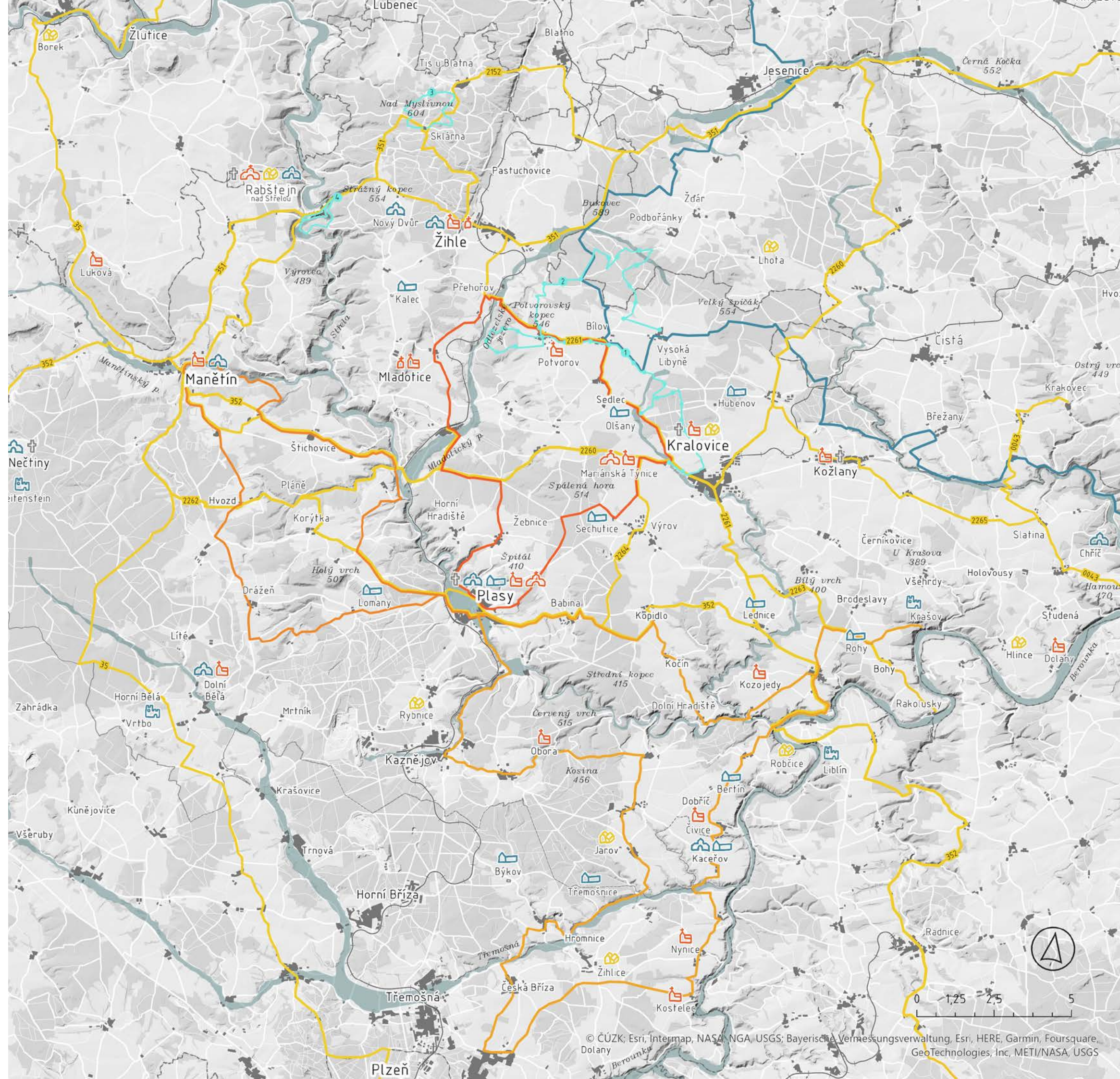
severní Plzeňsko

Na území severního Plzeňska se nachází mnoho významných památek a je tak frekventovaně navštěvovanou turistickou oblastí. Celá oblast je významně ovlivněna činností plaského kláštera. Nachází se zde mnoho dvorů, kostelů, zámků a hradů. Z drobnějších památek je pak tato barokní krajina poseta kapličkami, křížky, sochami a památníky.

V povodí řeky Střely s hlubokými a malebnými údolími se nachází středověké městečko Rabštejn nad Střelou s roubenými a hrázděnými domy, zámek se zbytky gotického hradu a klášter. K nejnavštěvovanějším městům patří Manětín s krásným barokním zámek, kde silnici lemuje unikátní galerie soch a plastik a Plasy s historickým areálem kolem monumentálního klášterního konventu. V těsném sousedí Kralovic je v bývalém klášteře v Mariánské Týnici sídlo Muzea a galerie severního Plzeňska se zajímavou expozicí tohoto kraje.

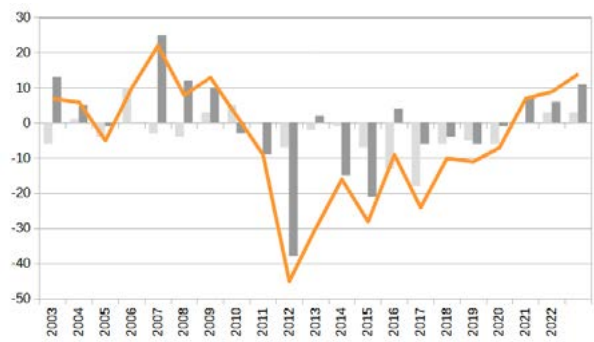
V kaňonech horního toku řeky Berounky stojí za shlédnutí renesanční zámek Kaceřov a zříceniny hradů Krašov a Libštejn.

- cyklotrasa Baroko 1
- cyklotrasa Baroko 2
- cyklotrasa Baroko 3
- ostatní cyklotrasy
- jezdecké stezky
- naučné stezky
- 1 NS Cesta jediného boha
- 2 NS Cesta slovanských bohů
- 3 NS Sklárna (Žihelsko)
- 4 NS Rabštejn nad Střelou
- kláštery
- kostely
- kaple
- hrobky a hřbitovy
- zámky
- hrady
- dvory
- lidová architektura

demografie

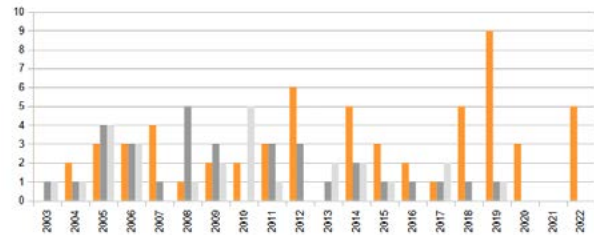
obyvatelstvo Žihle

Obr. 66: Celkový přírůstek obyvatel - graf (czso.cz)

Celkový přírůstek obyvatel

Na počátku tisíciletí se přírůstek obyvatel Žihle pohyboval v mírně kladných hodnotách, ale v posledních deseti letech sledujeme markantní úbytek obyvatel, převážně migrační v letech 2012, 2014 a 2015. V posledních letech letech se obyvatelstvo Žihle opět mírně rozrůstá.

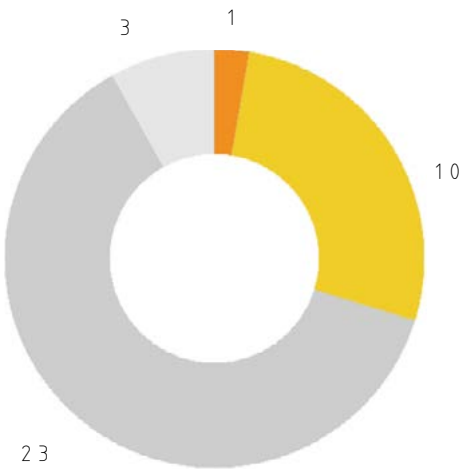
Obr. 67: Sňatky, rozvody, potraty - graf (czso.cz)

Sňatky, rozvody a potraty

V posledních deseti letech se v obci sezda-lo 33 párů. Těch rozvedených naopak ubylo. V posledních třech letech nejsou evidovány žádné rozvody ani potraty.

demografie

obyvatelstvo Žihle

Obr. 68: Čas denní dojíždky - graf (czso.cz)

Délka dojíždění za prací

- 0 - 14 min
- 15 - 29 min
- 30 - 59 min
- 60 a více min

Většina pracujících obyvatel Žihle dojíždí za prací do okolních větších obcí a menších měst - cesta trvá 15 až 30 minut.

O místních a lidech

Na mých výpravách do Žihle jsem měla tu čest pár místních poznat a o to větší radost mi dělá práce na tomto diplomním projektu.

S panem starostou jsem mluvila o pravých potřebách žihelanů a letmo s ním probírala návrh výměny návsi za kruhový objezd, v lese mě zachránila paní správčová areálu Sklárna, když mě vyčerpanou odvezla na náves, u ohně na čarodějnicích jsem se dozvěděla o místních návycích a místech setkávání, na parkovišti u vlakové stanice jsem nakoupila od místních prodejců oblečení z druhé ruky a na Vánoce jsem i přišla na to, že se místní každý rok scházejí na Štědrý den na poloostrově na Odlezelském jezeře.

Zjistila jsem, že zde žijí srdeční lidé, kteří jsou na dary své krajiny pyšní a náležitě jim na ní záleží. Zjistila jsem, že se žihelané rádi setkávají a ve všech částech obce pořádají pravidelně nejrůznější akce a scházejí se v několika organizovaných klubech.

SPOLEČENSKÉ A KULTURNÍ AKCE
ŽIHLE - ODLEZLY - PŘEHOŘOV - HLUBOKÁ

LEDEN - ČERVEN 2025

11. 1. 2025 - 13:00 - **Lednový dýchánek**
Hraje kapela Sebranka - Hasičská zbrojnice Žihle

18. 1. 2025 - 20:00 - **Myslivecký ples**
Hraje kapela Metronom - Národní dům Žihle

1. 2. 2025 - 14:00 - **Únorový dýchánek**
Hrají Heligonky Aleše Rusňáka - Kulturní dům Přehořov

8. 2. 2025 - 19:00 - **Divadelní představení Divčí válka**
Divadelní skupina Kozlík Kozlany - Národní dům Žihle

22. 2. 2025 - **Hasičský ples**
Hraje kapela Triget - Národní dům Žihle

1. 3. 2025 - **Masopust Přehořov / Odlezly**
Průvod obcemi, 20:00 masopustní zábava - Kulturní dům Přehořov

9. 3. 2025 - 14:00 - **Maškarní bál**
Národní dům Žihle

15. 3. 2025 - 14:00 - **MDŽ Žihle**
Hraje Václav Žákovec a Anna Volínová - Hasičská zbrojnice Žihle

22. 3. 2025 - **Obecní ples Žihle**
Hraje kapela Sebranka - Národní dům Žihle

duben 2025 - Turnaj v prší
Hospoda TJ Slavoj Žihle

16. 4. 2025 - 18:00 - **Po stopách Zikmunda a Hanzelky**
Cestovatelská přednáška - Hasičská zbrojnice Žihle

26. 4. 2025 - **Satanský Drtikol**
Cyklistický závod v lese

30. 4. 2025 - 16:00 - **Obecní májka**
Průvod čarodějnic a stavění májky v Žihli

30. 4. 2025 - **Stavění májky na Hluboké**
Hospůdka na Hluboké

3. 5. 2025 - **Basebrani**
Pivní pochod

10. 5. 2025 - **Národní poutí Žihle**
Vystoupí ZUŠ Plasy, Zase spolu, Arbes Rock, Jakub Smolík, Diamant a další

24. 5. 2025 - **Hasičské závody**
Hasičské cvičiště Plivátka - večerní zábava

31. 5. 2025 - 14:00 - **Rybářské závody Odlezly**
Místní vodní nádrž

6. - 8. 6. 2025 - **Hot Rod Dragstrip**
Závody veteránů

7. 6. 2025 - **Dětský den**
Hřiště TJ Slavoj Žihle

28. 6. 2025 - **Nohejbalový turnaj Odlezly**
Večerní zábava pod širým nebem

prostupnost

vývoj cestní sítě

Z analýzy historických map vyplývá, že většina zaniklých cest se nachází v polních oblastech. Tento jev je pravděpodobně důsledkem kolektivizace zemědělství v období komunismu, kdy došlo ke slučování malých orných bloků do větších celků. Tento proces vedl k odstranění nebo zániku mnoha cest, které byly dříve součástí krajinné struktury a sloužily k obsluze menších zemědělských jednotek.

Naopak nové cesty, se většinou nacházejí v lesních oblastech, což může být částečně způsobeno tím, že vojenské mapování nemuselo některé z těchto novějších cest

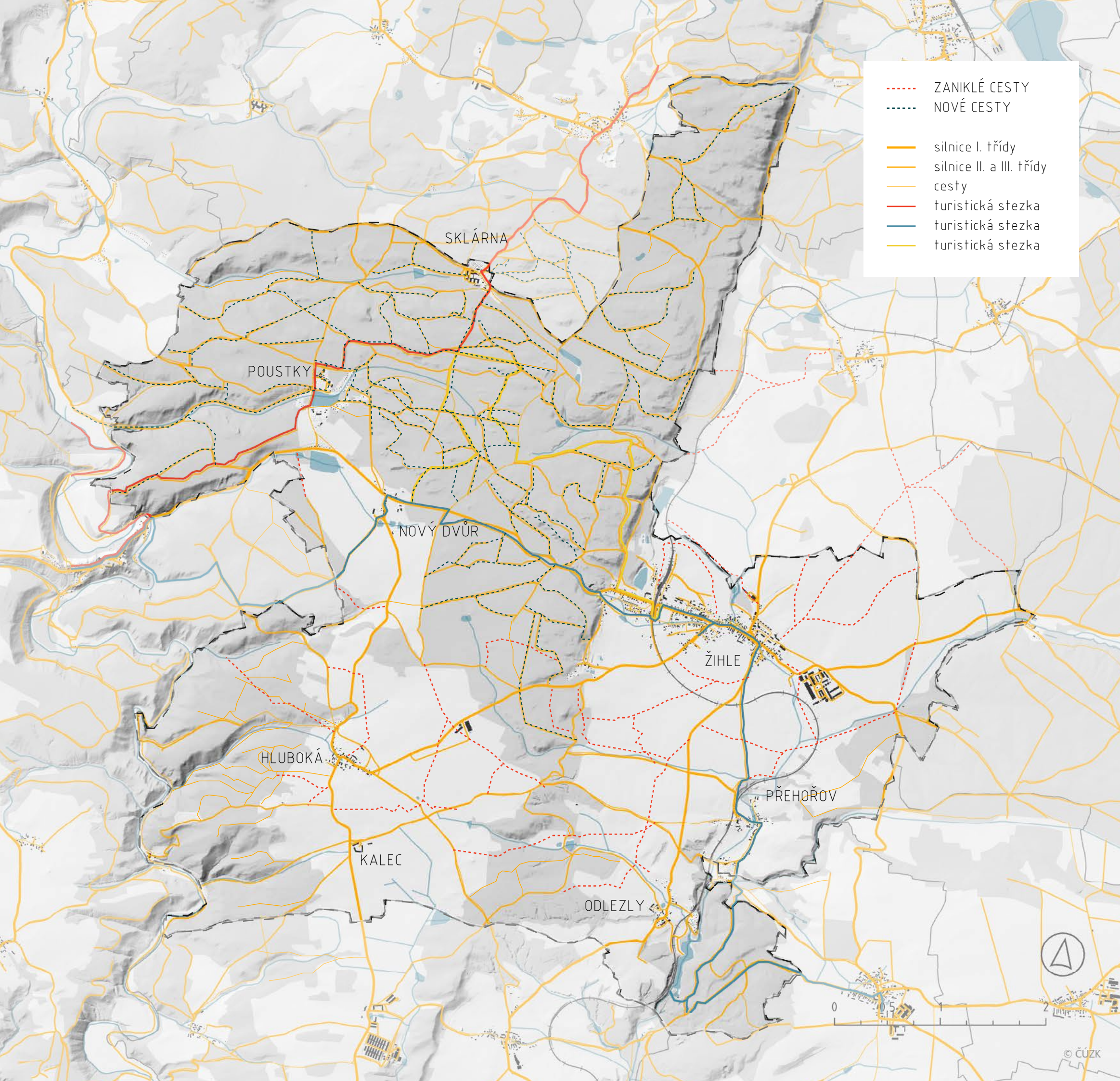
z historie

II. vojenské mapování, realizované v letech 1836 až 1852 za habsburské monarchie, se zaměřilo na vytvoření podrobných topografických map pro vojenské a administrativní účely. Tento projekt, prováděný vojenskými inženýry, se soustředil na strategické a obranné prvky, což znamenalo, že některé méně důležité nebo nově vzniklé cesty, zejména v lesních oblastech, nemusely být zaznamenány. Tento přístup odrážel vojenské priority doby, kdy důraz byl kladen na strategickou infrastrukturu, a méně na aktualizaci rozšiřující se silniční sítě. Proto některé novější cesty, které se objevují v současných mapách, mohly být v II. vojenském mapování opomenuty.

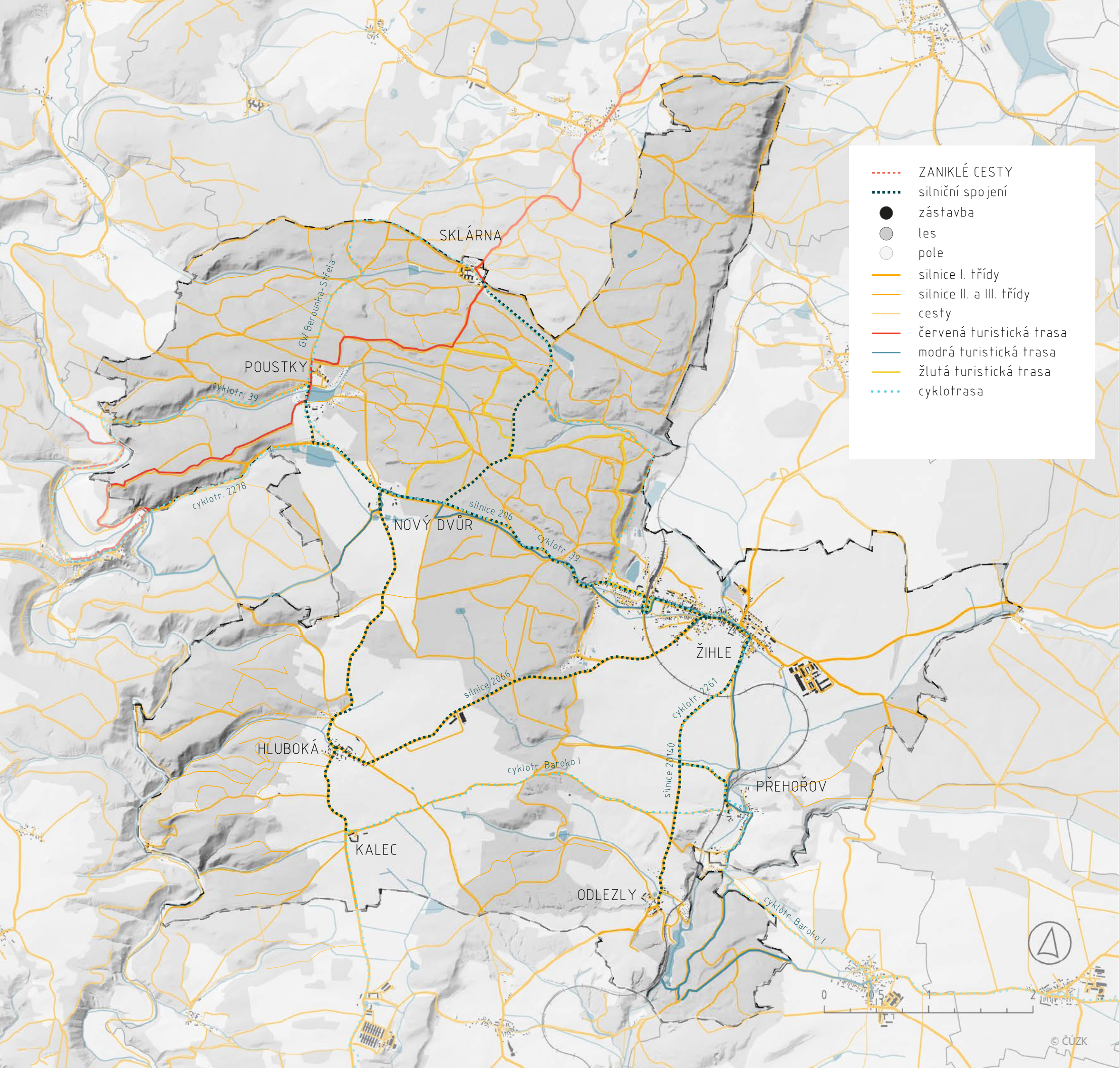
Další možnou příčinou je zvýšený zájem o přírodní turistiku. Vznik nových cest v těchto oblastech může souviset s rozvojem turistické infrastruktury a zlepšením přístupu k přírodním atraktivitám jako jsou například místní žulové balvany.

Kromě uvedených faktorů je důležité zvážit i možné vlivy místních komunit a jejich potřeb. Nárůst nových cest může být také důsledkem snahy o lepší propojení s okolními oblastmi nebo usnadnění přístupu k rekreačním a turistickým lokalitám. Přírodní podmínky a topografie, jako jsou přítomnost chráněných oblastí a členitost terénu, hrajou klíčovou roli v rozmístění nových cest.

prostupnost

spojení obecních částí

část obce	čas a vzdálenost na náves Žihle				
Nový Dvůr	6 min 4,2 km silnice 206		21 min 5 km linka 355	22 min 4,2 km cyklotr. 39	1 h 20 min 4,2 km modrá t. tr.
Sklárna	9 min 6,6 km silnice 206		53 min 31,7 km linka 345	29 min 5,9 km cyklotr. 2261	2 h 12 min 7,1 km žlutá t. tr.
Poustky	7 min 5,5 km silnice 206		21 min 5 km linka 355	27 min 5,5 km cyklotr. 39	2 h 28 min 8,2 km žlutá t. tr.
Hluboká	6 min 4,4 km silnice 2066			25 min 5,4 km Baroko I, 2261	1 h 36 min 5,4 km Baroko I, s.2066
Kalec	7 min 4,4 km silnice 2066			25 min 5,7 km Baroko I, 2261	1 h 34 min 5,4 km Baroko I, s.2066
Přehořov	3 min 2,5 km silnice 20140	5 min ze stanice Potvorov na nádraží Žihle	17 min 3,2 km linka 345	10 min 2,5 km cyklotr. 2261	34 min 2,2 km modrá t. tr.
Odlezly	3 min 3 km silnice 20140	5 min ze stanice Potvorov na nádraží Žihle	10 min 3,3 km linka 345	11 min 3 km cyklotr. 2261	1 h 05 min 3,9 km modrá t. tr.

Obecní části Nový Dvůr, Hluboká, Kalec, Odlezly, Přehořov a osady Poustky a Sklárna jsou všechny součástí katastrálního území Žihle.

Do částí Hluboká a Kalec chybí autobusový spoj. Jediné části obce propojené s Žihlím vlakem jsou Odlezly a Přehořov a to ze zastávky Potvorov ležící v Potvorovském lese u Odlezelského jezera.

Pěší propojení je dostatečné v severní části mezi Žihlím, Novým Dvorem, Poustkami a Sklárnou a skrz hustou cestní síť v žihelském lese. V jižní části je v úsecích vyznačných na mapce návštěvník nucen chůze po silnici. Propojení mezi Novým Dvorem, Hlubokou, Kalcem, Odlezly, Přehořovem a Žihlím není pro pěší tak vhodné jako v severní části.

Na území se nachází několik cyklotras, které propojují body zájmu širšího okolí. Trasa Baroko I patří mezi tři naučné cyklotrasy propojující okolní barokní památky. Z dálkových tras tudy vede Greenway Berounka-Střela, která ve svých 77 km propojuje dvě české řeky. Spojení částí obce na kole je úměrně místnímu terénu dostačující.

6

TERÉNNÍ PRŮZKUM

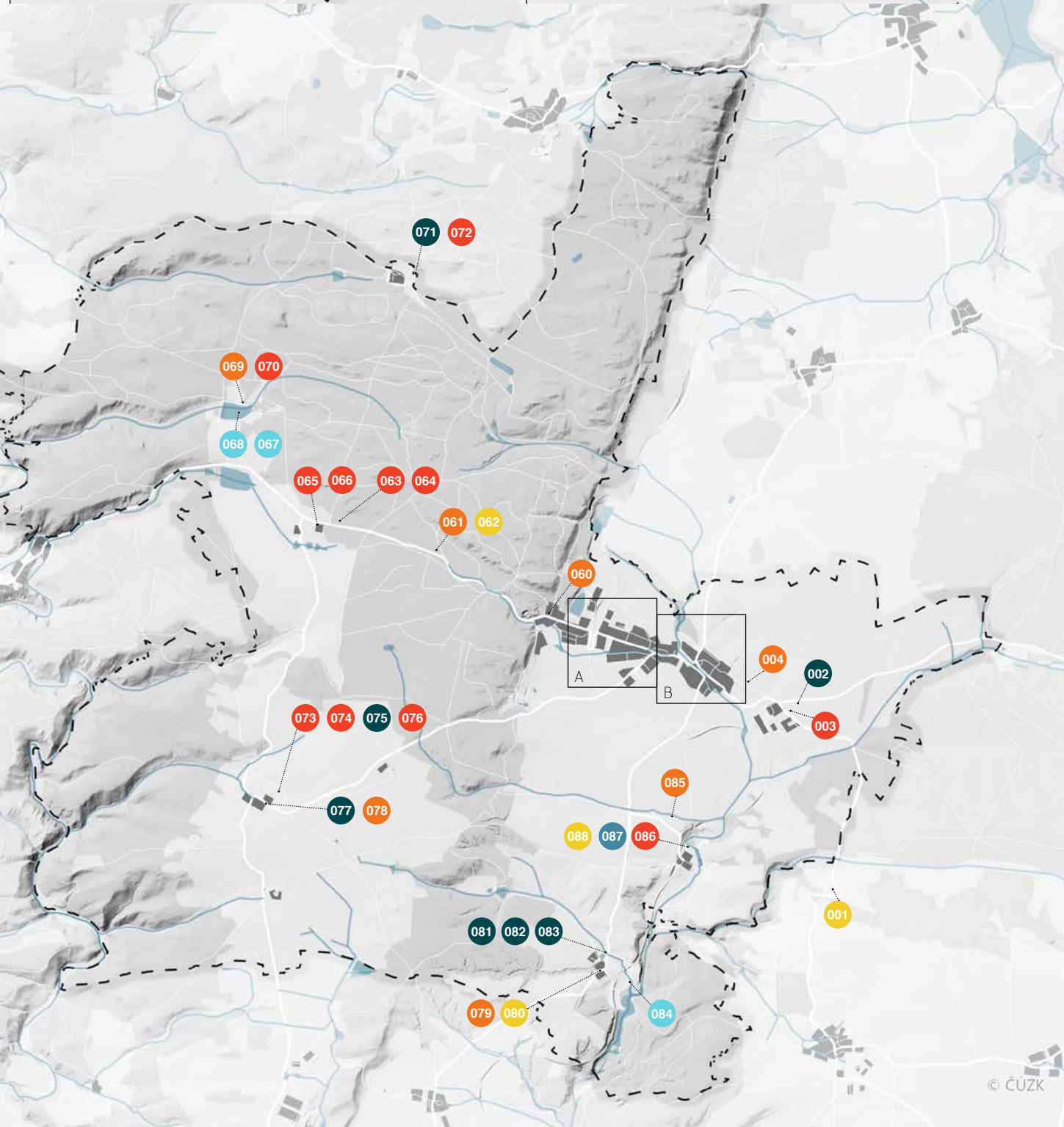
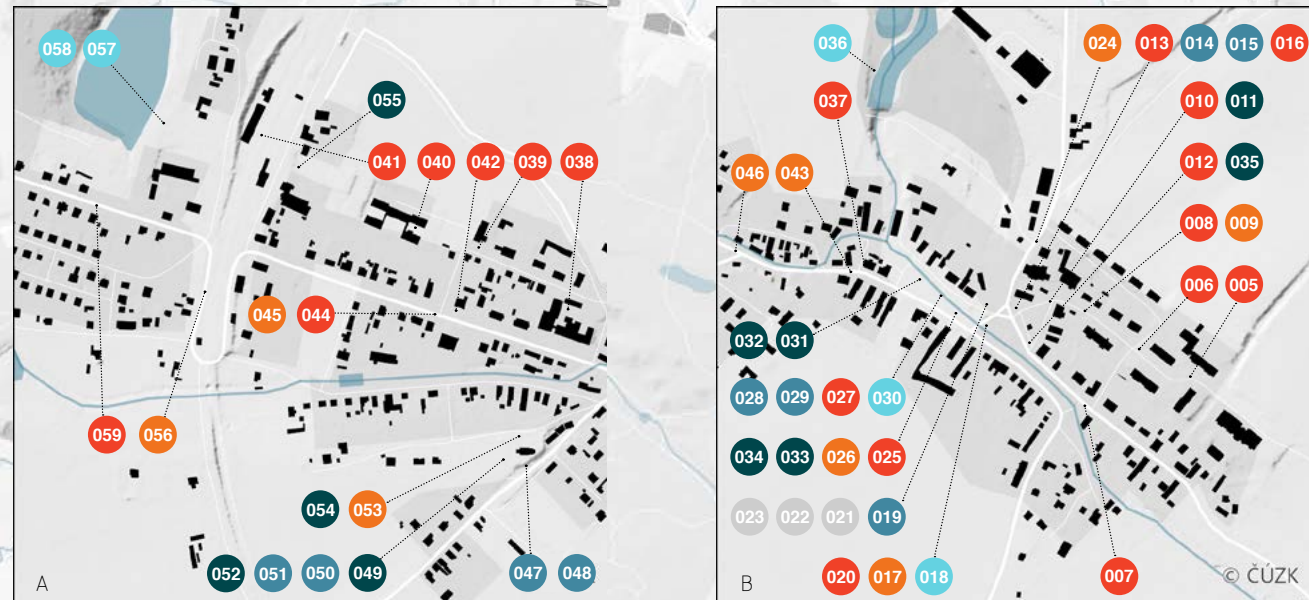
Na území byl proveden detailní terénní průzkum v několika ročních obdobích. V této kapitole jsou fotografie, pořízené při terénním průzkumu, rozřazeny podle charakteru a lokace území.

terénní průzkum

mapa fotodokumentace

Na celém území byl proveden podrobný terénní průzkum, díky kterému bylo přesněji určeno zadání diplomové práce.

Průzkumy probíhaly v září a listopadu roku 2023. Pozdější podrobnější průzkum navrhovaného území proběhl v březnu roku 2024.

fotodokumentace

východní část Žihle

001 žihelská krajina

Obr. 69: Pohled na Žihli z jihovýchodní strany (foto autorka 6.11.2023)

002 křížek na rozcestí

Obr. 72: Křížek u autobusové zastávky Žihle, st. statek (foto autorka 6.11.2023)

007 potraviny Žihle

Obr. 75: Potraviny Šimek východně od návsi (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

východní část Žihle

008 pohled na zámek a kostel

Obr. 78: Pohled z bytové zástavby na kostel sv. Václava a zámek (foto autorka 29.9.2023)

003 Žihelský statek

Obr. 70: Budovy Žihelského statku, a.s. (foto autorka 6.11.2023)

004 východní přístupová cesta

Obr. 73: Východní přichoží cesta k Žihli (foto autorka 29.9.2023)

009 pohled od kostela a zámku

Obr. 76: Pohled od kostela sv. Václava a zámku do ulice vedoucí k bytové zástavbě (foto autorka 6.11.2023)

010 zámek Žihle

Obr. 79: Chátrající budova žihelského zámku sousedící s kostelem sv. Václava (foto autorka 29.9.2023)

005 bytová zástavba

Obr. 71: Bytová zástavba ve východní části Žihle (foto autorka 29.9.2023)

006 bytová zástavba

Obr. 74: Bytová zástavba ve východní části Žihle s pohledem na kostel sv. Václava (foto autorka 29.9.2023)

011 socha sv. Jana Nepomuckého

Obr. 77: Pohled na sochu sv. Jana Nepomuckého a kostel sv. Václava zpoza čerpací stanice (foto autorka 29.9.2023)

012 východní část návsi

Obr. 80: Východní část návsi s potravinami a čerpací stanicí s kostelem a zámek v pozadí (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

žihelská návěs - východní část

013 obecní úřad

Obr. 81: Budova obecního úřadu (foto autorka 29.9.2023)

014 prostranství před OÚ

Obr. 84: Asfaltový plácek před budovou OÚ s křižovatkou v pozadí (foto autorka 29.9.2023)

015 prostranství před OÚ

Obr. 82: Zelený plácek před budovou OÚ se sochou a čerpací stanicí (foto autorka 29.9.2023)

016 východní část návsi

Obr. 85: Pohled na východní část návsi od Žihelského potoka (foto autorka 29.9.2023)

017 východní část návsi

Obr. 83: Budova čp. 51 s Potravinami u Davida z cesty lemující Žihelský potok (foto autorka 29.9.2023)

018 Žihelský potok

Obr. 86: Pohled na Žihelský potok z prostředního mostu (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

žihelská návěs - střed

020 návěs jako parkoviště kamiónů

Obr. 90: Zasněžený pohled na střed návsi, kde na plácku pro setkávání parkují kamióny (foto autorka 10.12.2023)

019 pohled od kostela

Obr. 87: Plácek sloužící pro setkávání obyvatel - pohled od kostela sv. Václava (foto autorka 6.11.2023)

021 Žihelské posvícení

Obr. 88: Pohled na kostel z akce Žihelské posvícení (foto autorka 30.9.2023)

022 Žihelské posvícení

Obr. 91: Akce Žihelské posvícení (foto autorka 30.9.2023)

023 Žihelské posvícení

Obr. 89: Akce Žihelské posvícení (foto autorka 30.9.2023)

024 severní příjezdová cesta

Obr. 92: Severní příjezd do obce s pohledem na kostel sv. Václava a plácek pro setkávání (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

náves - západní část

025 pohled na náves ze středního mostu

Obr. 93: Západní část návsi - pohled z východu (foto autorka 10.12.2023)

026 příjezdová cesta na náves

Obr. 96: Příjezd na západní část návsi přes prostřední (hlavní) most (foto autorka 10.12.2023)

027 pohled z návsi na sever

Obr. 94: Pohled na JiPLUS u Martina ze západní části návsi (foto autorka 10.12.2023)

028 pohled na náves ze západu

Obr. 97: Západní část návsi s lemující silnicí č. 206 (foto autorka 29.9.2023)

029 autobusová zastávka

Obr. 95: Autobusová zastávka Žihle,nám. a vývěsní tabule (foto autorka 29.9.2023)

030 západní most přes potok

Obr. 98: Západní most přes Žihelský potok (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

details - náves, potok, rybník

032 brod v západní části návsi

Obr. 102: Brod Žihelským potokem v západní části návsi (foto autorka 29.9.2023)

031 autobusová zastávka

Obr. 99: Autobusová zastávka Žihle,nám. s lavičkami v západní části návsi (foto autorka 29.9.2023)

033 lavičky podél potoka

Obr. 100: Lavičky podél potoka v západní části návsi (foto autorka 29.9.2023)

034 hráz

Obr. 103: Hráz na Žihelském potoku v západní části návsi (foto autorka 29.9.2023)

035 lavičky ve střední části návsi

Obr. 101: Posezení pod jehličnany ve střední části návsi (foto autorka 29.9.2023)

036 žihelský rybník

Obr. 104: Žihelský rybník - soukromé vlastnictví (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

důležité budovy

037 kulturní dům

Obr. 105: KD Žihle s návsí v pozadí (foto autorka 29.9.2023)

038 základní škola

Obr. 108: Masarykova ZŠ a MŠ (foto autorka 29.9.2023)

043 hlavní ulice směrem na západ

Obr. 111: Pohled od KD na hlavní ulici směrem na západ (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

hlavní ulice

044 pošta

Obr. 114: Budova České pošty na hlavní ulici (foto autorka 6.11.2023)

039 domov pro seniory

Obr. 106: Centrum pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov - Žihelská pobočka (foto autorka 29.9.2023)

040 obecní knihovna

Obr. 109: Obecní knihovna sousedící s budovou MŠ (foto autorka 29.9.2023)

045 hlavní ulice se stromořadím

Obr. 112: Stromořadí lemuující hlavní ulici - pohled směrem na západ (foto autorka 6.11.2023)

046 odbočka z hlavní ulice ke kostelu

Obr. 115: Odbočka z hlavní ulice ke kostelu sv. Filipa a Jakuba (foto autorka 29.9.2023)

041 nádraží

Obr. 107: Nádraží Žihle (foto autorka 29.9.2023)

042 hospoda

Obr. 110: Hospoda u Kiliána (foto Martin Kubík, mapy.cz, 1.8.2020)

047 prostranství před kostelem

Obr. 113: Východní prostranství před kostelem sv. Filipa a Jakuba (foto autorka 29.9.2023)

048 prostranství před kostelem

Obr. 116: Pohled na fotbalové hřiště z východního prostranství před kostelem sv. Filipa a Jakuba (foto autorka 29.9.2023)

fotodokumentace

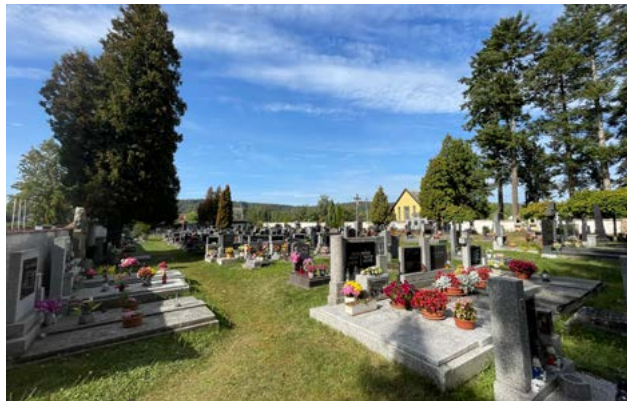
kostel sv. Filipa a Jakuba

049 památník

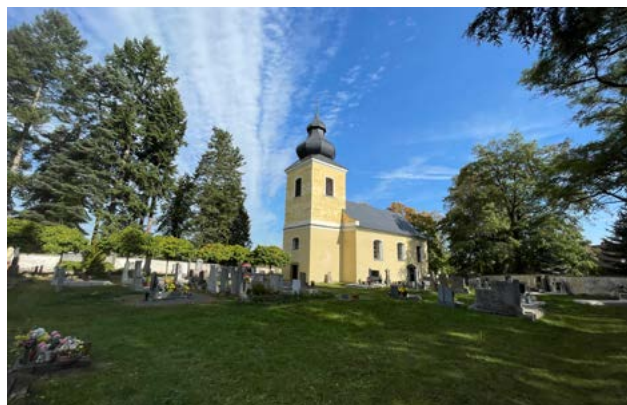
Obr. 117: Památník obětem transportu smrti 1945 (foto autorka 29.9.2023)

050 hřbitov

Obr. 120: Hřbitov u kostela sv. Filipa a Jakuba (foto autorka 29.9.2023)

051 kostel

Obr. 118: Pohled na kostel sv. Filipa a Jakuba od východní brány (foto autorka 29.9.2023)

052 alej

Obr. 121: Javorová alej před kostelem sv. Filipa a Jakuba (foto autorka 29.9.2023)

053 příjezd ke kostelu

Obr. 119: Západní příjezd ke kostelu (foto autorka 6.11.2023)

054 západní vstup ke kostelu

Obr. 122: Západní brána ke kostelu (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

západní část Žihle

056 západní část ulice

Obr. 126: Ulice vedoucí k lomu a k západní zástavbě Žihle (foto autorka 6.11.2023)

055 hřiště u nádraží

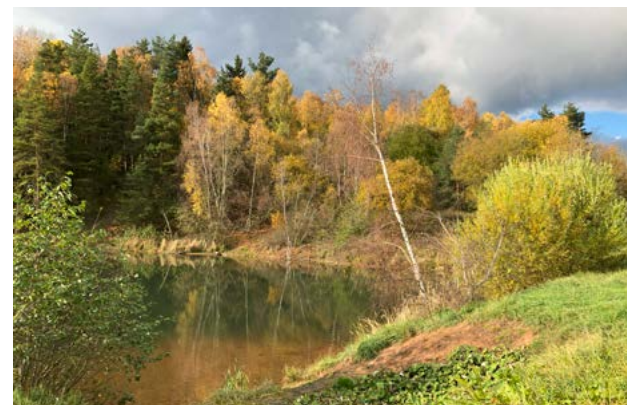
Obr. 123: Basketbalové hřiště u budovy nádraží (foto autorka 6.11.2023)

057 lom

Obr. 124: Zatopený lom (foto autorka 6.11.2023)

058 lom

Obr. 127: Zatopený lom (foto autorka 6.11.2023)

059 západní část Žihle

Obr. 125: Zástavba v západní části Žihle (foto autorka 6.11.2023)

060 západní okraj Žihle

Obr. 128: Západní okraj Žihle - silnice vedoucí k Novému Dvoru (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

Nový Dvůr

061 cesta lesem k Novému Dvoru

Obr. 129: Cesta z Žihle k Novému Dvoru - silnice 206 vedoucí lesem (foto autorka 6.11.2023)

062 lesy s žulovými balvany

Obr. 132: Pohled do lesa s PP U báby - U lomu s četným výskytem žulových balvanů (foto autorka 6.11.2023)

063 zřícenina zámku

Obr. 130: Zřícenina zámku Nový Dvůr (foto autorka 6.11.2023)

064 penzion

Obr. 133: Penzion U Zámku (foto autorka 6.11.2023)

065 zástavba

Obr. 131: Jižní zástavba Nového Dvora (foto autorka 6.11.2023)

066 hospodářský dvůr

Obr. 134: Historický hospodářský dvůr s ranchem a oborou (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

Poustky a Sklárna

067 Černý rybník

Obr. 135: Černý rybník - východně od příjezdové cesty s alejí (foto autorka 6.11.2023)

068 přítok Střely

Obr. 138: Přítok řeky Střely - západně od příjezdové cesty s alejí (foto autorka 6.11.2023)

069 alej

Obr. 136: Olšová alej lemující cestu k Poustkám s Černým rybníkem v pozadí (foto autorka 6.11.2023)

070 školící a výcvikové zařízení

Obr. 139: Školící a výcvikové zařízení Žihle (foto autorka 6.11.2023)

071 lanové centrum

Obr. 137: Lanové centrum Sklárna (foto autorka 6.11.2023)

072 škola v přírodě

Obr. 140: Areál školy v přírodě Sklárna (foto Václav Sidorjak)

fotodokumentace

Hluboká

073 návěs

Obr. 141: Zástavba lemující návěs Hluboké (foto autorka 6.11.2023)

074 návěs

Obr. 144: Zástavba lemující návěs Hluboké (foto autorka 6.11.2023)

075 křížek

Obr. 142: Křížek a „čekárna“ na návsi (foto autorka 6.11.2023)

076 hospoda

Obr. 145: Nově zrekonstruovaná hospoda na návsi (foto autorka 6.11.2023)

077 křížová cesta

Obr. 143: Křížová cesta na jižním okraji obce (foto autorka 6.11.2023)

078 jižní okraj

Obr. 146: Jižní pohled do krajiny z Hluboké (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

Kalec

079 krajina

Obr. 147: Pohled do krajiny při příjezdu ke Kalci směrem na jih (foto autorka 6.11.2023)

080 krajina

Obr. 150: Pohled do krajiny při příjezdu ke Kalci směrem na jih (foto autorka 6.11.2023)

081 krajina

Obr. 148: Pohled do krajiny při příjezdu ke Kalci (foto autorka 6.11.2023)

082 krajina

Obr. 151: Pohled do krajiny při příjezdu ke Kalci směrem na jih (foto autorka 6.11.2023)

083 rybníček

Obr. 149: Rybníček před hospodářským dvorem Kalec (foto autorka 6.11.2023)

084 dvůr Kalec

Obr. 152: Historický hospodářský dvůr Kalec (foto autorka 6.11.2023)

fotodokumentace

Odlezly

085 jižní okraj

Obr. 153: Pohled z jižního okraje Odlezel (foto autorka 6.11.2023)

086 jižní pohled na Odlezelské jezero

Obr. 156: Pohled z jižního okraje Odlezel na Potvorovský kopec a Odlezelské jezero (foto autorka 6.11.2023)

087 zastávka autobusu

Obr. 154: Zastávka autobusu s lavičkami a rybníkem v pozadí (foto autorka 6.11.2023)

088 rybníček

Obr. 157: Rybníček na návsi (foto autorka 6.11.2023)

089 socha

Obr. 155: Socha sv. Floriána s jižní zástavbou v pozadí (foto autorka 6.7.2022)

090 zamrzlé Odlezelské jezero

Obr. 158: Zamrzlé Odlezelské jezero (foto autorka 15.1.2024)

fotodokumentace

Přehořov

091 severní okraj

Obr. 159: Severní vstup do Přehořova (foto autorka 6.11.2023)

092 kaple

Obr. 161: Kaple Nejsvětější Trojice na návsi (foto autorka 6.11.2023)

093 náves

Obr. 160: Náves s autobusovou zastávkou (foto autorka 6.11.2023)

094 železniční trať

Obr. 162: Železniční trať s Přehořovem v pozadí (foto autorka 6.11.2023)

Silné stránky

Krásná krajina a čisté životní prostředí

Žihli obklopuje estetická a ekonomicky účelná barokní krajina vyjadřující harmonické propojení člověka s přírodou. V jejím zvlněném terénu najdeme mezi mozaikou polí a velkými lesy mnoho rybníků, menších i větších vodních toků, vodopádů, studánek, jezer, zatopených lomů, alejí, historických cest, remízků a dalších prvků, které se podílejí na tvorbě jejího osobitého rázu.

Blízkost turistických atraktivit

Severní Plzeňsko je oblastí bohatou na kulturní i přírodní památky. V obci a jejím bezprostředním okolí se nachází kostely, zámky, kláštery, dvory, drobné památky, přírodní parky a rezervace. Krajina je protkaná turistickými stezkami a cyklotrasami.

Dobré sportovní zázemí

V Žihli funguje fotbalový a nohejbalový klub. Každý má své hřiště. Zároveň se zde nachází basketbalové hřiště. V obci a jejích částech se nachází mnoho dětských hřišť, ping pongových stolů. V Poustkách sídlí školící a výcvikové zařízení, kde se pořádají školy v přírodě, a je zde možnost rekreačního i pracovního pobytu. Krajina je protkaná turistickými stezkami a cyklotrasami.

Bohatý kulturní a společenský život

V obci (např. a žihelské návsi, v hasičské zbrojnici, Národním domě Žihle, v KD Přehořov, atd.) se pořádají četné kulturní, společenské a sportovní akce. Obyvatelé se v hojném počtu na těchto událostech setkávají přibližně třikrát měsíčně.

Dostatečné dopravní spoje

Obec protíná silnice II. třídy, která se ve Žďáru napojuje na silnici I. třídy. Obecní části jsou propojeny silnicemi III. třídy a zpevněnými místními komunikacemi. Územím prochází železniční dráha Plzeň - Žatec. Dobré spojení veřejnou dopravou zajišťují i autobusové spoje nově propojené s železniční drahou na přestupním terminálu Žihle.

Absence průmyslových zón

V okolí se nenachází žádné průmyslové zóny. Ve východní části Žihle se nachází průmyslový areál bioplynové stanice.

Dostupnost datových sítí

V současné době probíhá v obci výstavba optické datové sítě.

Kamerový systém

Bezpečnost v obci Žihle zajišťuje kamerový dohledový systém.

Slabé stránky

Nízká prostupnost

Jižní část území je vyplněna velkými ornými bloky a zcela zde

chybí pěší propojení.

Špatný stav návsi

Kvůli některým nešťastným rozhodnutím posledních deseti letí je prostor návsi věnován spíše autům než lidem. V centru návsi, v těsné blízkosti kostela, zámku, úřadu a sochy sv. Jana Nepomuckého se nachází čerpací stanice. Náves ztrácí na charakteru a nevyužívá svůj potenciál.

Opuštěný areál Sklárna

V místech dřívějších škol v přírodě a letních táborů se dnes nachází pouze chátrající chatky, ubytovací zařízení a lanové centrum. Místo v soukromém vlastnictví nevyužívá svůj místní potenciál.

Velký podíl dojíždějících do zaměstnání

Kvůli absenci významnějšího zaměstnavatele hodně obyvatel Žihle cestuje denně za prací do okolních měst.

Špatný stav některých komunikací

Některé místní komunikace v okrajových částech obce a hlavní tah obcí, který je v majetku Plzeňského kraje, nejsou v dobrém stavu.

Nedostatek pozemků pro novou výstavbu rodinných domů

Nedostatek obecních bytů

Nedostatek finančních prostředků na rozvoj obce

Nízký rozpočet obce brání v rozvoji a údržbě.

Stárnutí obyvatel

Kvůli migraci ubývá velké procento obyvatel v produktivním věku a obyvatelstvo obce stárne.

Migrace obyvatel do větších měst s lepší možností zaměstnání

Kvůli nedostatku zaměstnání v obci migrují obyvatelé Žihle do větších měst v okolí. Počet obyvatel obce v posledních letech klesal, pouze za poslední 2 roky mírně stoupl.

Příležitosti

Dálnice D6

Dostavba dálnice D6 (Praha - Karlovy Vary - Cheb) bude pro Žihli znamenat lepší dostupnost a rychlejší napojení na velká města (Praha, Karlovy Vary).

Nová zástavba

Plánovaná zástavba v západní části obce může výrazně zkvalitnit veřejná prostranství, a lépe definovat urbánní strukturu obce.

Vývoj trendů

Vývojem trendů ve výstavbě směrem k udržitelnosti a také technologickému vývoji může dojít ke zkvalitnění zástavby.

Vyhodnocení analýz SWOT analýza

Throzby

Suburbanizace

Globální megatrend “západního světa” - stěhování vyšší a střední třídy do zázemí měst. Obce, které nejsou v bezprostřední blízkosti větších měst, přichází o své obyvatelstvo.

Stárnutí populace

Globální megatrend “západního světa” - stárnutí silných ročníků spojené s nižší porodností zapříčiňuje zvyšování průměrného věku obyvatel. Postupně přibývá seniorů, kteří jsou již v neproduktivním věku. Zároveň nepřibývá počet lidí ve věku produktivním. Toto bude mít nepříznivé ekonomické důsledky, ale také to změní nároky na infrastrukturu občanské vybavenosti.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT:

AR 2024/2025, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) POSÍLENÍ REKREAČNÍHO POTENCIÁLU OBCE ŽIHLE

(AJ) ENHANCEMENT OF THE RECREATIONAL POTENTIAL OF ŽIHLE

JAZYK PRÁCE: ČJ

Vedoucí práce:

Ing. Radmila Fingerová

Ústav: 15120

Oponent práce:

Ing. arch. Karel Golář

Klíčová slova (česká):

rekreace, turismus, krajinná akupunktura, venkov

Anotace (česká):

Diplomová práce navazuje na rozsáhlou analýzu území a navrhuje koncepci posilující jeho rekreační potenciál. Návrh reaguje na současný stav území, malými zásahy zvyšuje jeho atraktivitu a prostupnost. Je navržena nová cestní síť vytvářející okruh, který propojuje všechny obecní části Žihle a do území jsou umístěny nové body zájmu a místa k odpočinku.

Anotace (anglická):

The diploma thesis builds on an extensive analysis of the area and proposes a concept to strengthen its recreational potential. The proposal responds to the current state of the area, increasing its attractiveness and permeability by small interventions. A new road network is proposed, creating a circuit that connects all the municipal parts of Žihle, and new points of interest and recreation are placed in the area.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne10.1.2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení:

datum narození:

akademický rok / semestr:

obor:

ústav:

vedoucí diplomové práce:

Bc. Kristýna Vladyková

23.2.1998

AR 2024/25, zimní semestr

Krajinářská architektura

15120 Ústav krajinářské architektury

Ing. Radmila Fingerová

téma diplomové práce:

Posílení rekreačního potenciálu obce Žihle

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Diplomová práce se bude zabývat koncepcí revitalizace katastrálního území obce Žihle na severním Plzeňsku se zaměřením na posílení jejího rekreačního potenciálu. Základem bude analýza jednotlivých vrstev krajiny s důrazem na jejich hodnoty, zmapování území a výběr míst pro jednotlivé zásahy. Práce je složena z akupunkturních zásahů do krajiny - implementace krajinářských prvků malého a středního měřítka, doplnění mobiliáře a rozšíření a úpravy cestní sítě. Cílem práce bude podpoření současných hodnot krajiny z hlediska rekreace a vytvoření nových příležitostí pro rekreaci místních i návštěvníků a jejich zpřístupnění.

2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Textová část bude obsahovat

- úvod
- rozšířenou anotaci diplomové práce
- analýzy řešeného území
- popis konceptu celkového řešení
- popis dílčích částí

Výkresová část bude obsahovat

- výkres stávajících širších vztahů v měřítku cca 1:35 000
- hlavní situaci v rozsahu měřítku 1:10 000
- situace a řezy detailů dílčích částí návrhu v rozsahu měřítek 1:20 až 1:500
- vysvětlující schémata, vizualizace dílčích částí návrhu (lze nahradit nebo doplnit axonometrií nebo jiným nadhledovým zobrazením)

Měřítka zpracování všech závěrečných výstupů budou během semestru konzultována a v případě potřeby se souhlasem vedoucí diplomové práce upravena.

Výstupy práce budou výstavní plakát rozměru 1188 x 1682 mm (4x A1) a 2x portfolio A4 se všemi náležitostmi práce.

3/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Bude vyhotoven model.

Datum a podpis studenta19.9.2024

Datum a podpis vedoucího DP19.9.26 R. Finger

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

19/9/24 Krapáček

I. Hlaváček

1

PROCES

V první kapitole návrhové části popisuji mé vlastní zhodnocení analýz a vytvoření koncepce návrhu. Po definování zadání začínám skicovat a rozvrhovat jednotlivé zásahy krajinné akupunktury.

co?

Co vyplývá z analýz?

proč?

Proč zohlednit aspekt v návrhu?

jak?

Jak bude záměru dosaženo?

nízká prostupnost

V jižní části území se rozléhají velké orné bloky a není zde příliš hustá cestní síť.

pro zlepšení prostupnosti a přístupu k bodům zájmu

Pro využití potenciálu členitého terénu krajiny (výhledů do jižního okolí) a zpřístupnění stávajících i navrhovaných bodů zájmu.

rozšířením cestní sítě

Budou navrženy polní nové cesty, doplněné alejemi, dělicí orné bloky a propojující body zájmu.

nedostatek ubytovacích zařízení

Navzdory atraktivitě území se zde nenachází dostatečné zázemí pro jeho návštěvníky.

pro poskytnutí nového zázemí pro návštěvníky území

Pro funkční rekreační využití krajiny je nutné zajistit i dostatečný počet míst pro přenocování - penzionů, kempů, ubytovacích zařízení, útulen atd.

navržením a umístěním útulny

V žihlenském lese budou umístěna nová útulna sloužící pro nocování jeho návštěvníků.

nedostatek míst s výhledem

Navzdory terénu a krajinnému rázu není v okolí mnoho míst, ze kterých by do ní šlo vyhlédnout.

pro poskytnutí celistvého pohledu na krajinu

Pro poskytnutí možnosti rozhledu na celou širší krajinu s jejími krásami.

navržením a umístěním rozhledny

V jižní části území bude umístěna nová rozhledna, která poskytne výhledy na dvůr Kalec, koryto řeky Střely atd.

turisticky přehlacená Střela

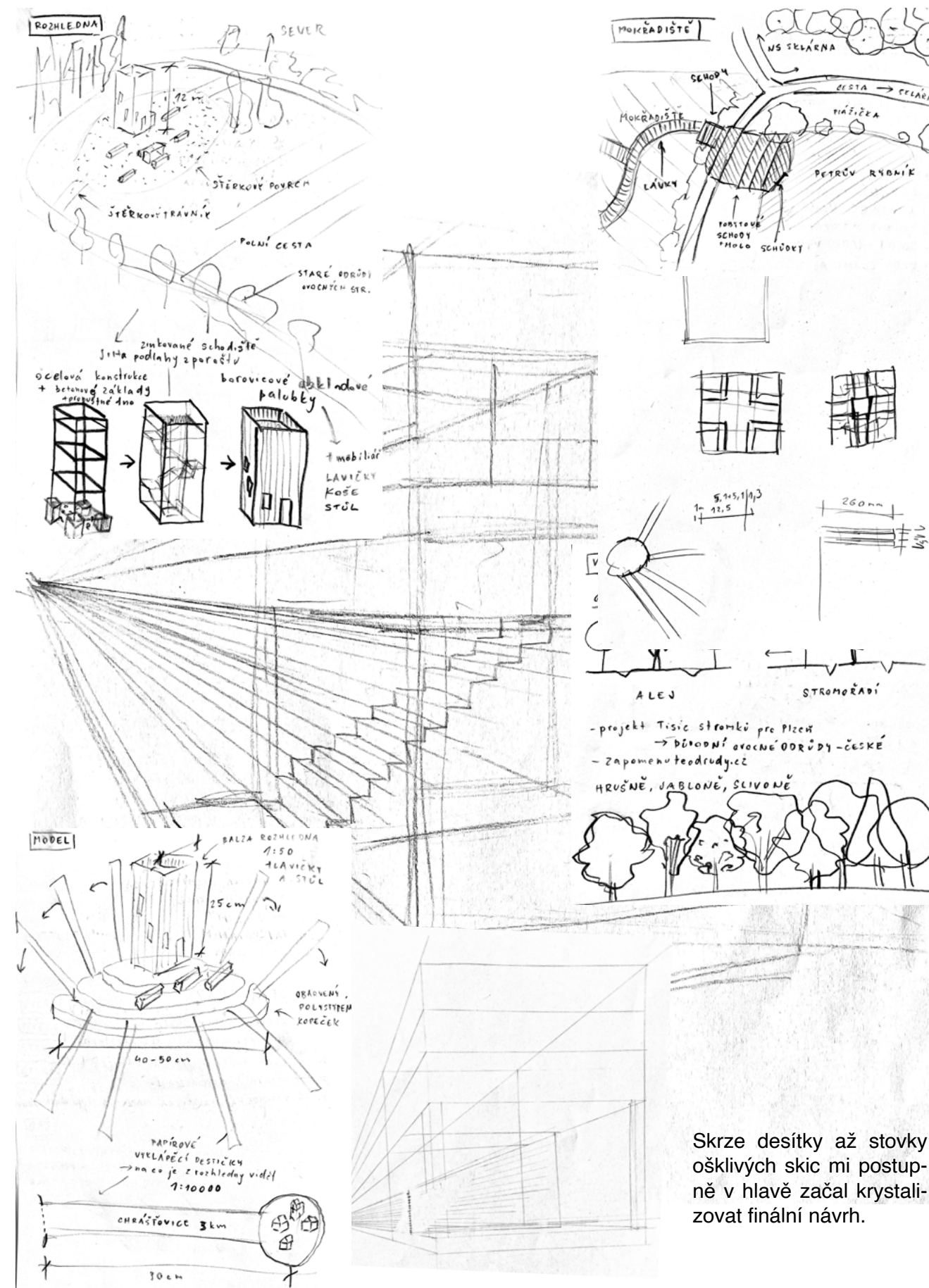
V letních měsících je údolí řeky Střely přehlaceno turisty, málokterý z nich vyšplhá na žihelský kopec.

pro poskytnutí alternativy

Pro poskytnutí alternativy k hojně navštěvovaným okolním turistickým cílům, jako např. městečko Rabštejn nad Střelou.

navržením nových bodů zájmu

Zvýšením atraktivity pomocí umístění nových míst pro zastavení, odpočinek, hru či průzkum.

Skrze desítky až stovky ošklivých skic mi postupně v hlavě začal krystalizovat finální návrh.

koncept

hlavní myšlenka

Je léto, venku svítí slunce a v pátek je v práci volno. Na pohorky a spacák se ve skříni práší, funguje ještě ten starý plynový vaříč? Hlava kontinuálně produkuje sled nepřehledných myšlenek a tělo vykazuje známky stresu. Je čas vyrazit do přírody. Je čas začít žít.

Ať už jste městský krtek, Žihelan, co tento víkend „na baráku“ pracovat prostě nebude, svobodomyslný tramp ze severního Plzeňska, nebo dítko jedoucí na tábor, se jako ideální místo kam vyrazit nabízí žihelský les propletený turistickými stezkami s dechberoucími žulovými balvany, tajemnými zákoutími, lemovaný malebným korytem řeky Střely a výhledy do okolní barokní krajiny.

Kde budete spát, na jakých místech se zastavíte, kde se osvěžíte, kde si pohrajete, odkud vyhlédnete, jakou novou stezku objevíte a jak se zde jako návštěvník a průzkumník naší krajiny budete cítit, to vše bude řešit tato diplomová práce.

Její hlavní zaměření je totiž **rekreace**.

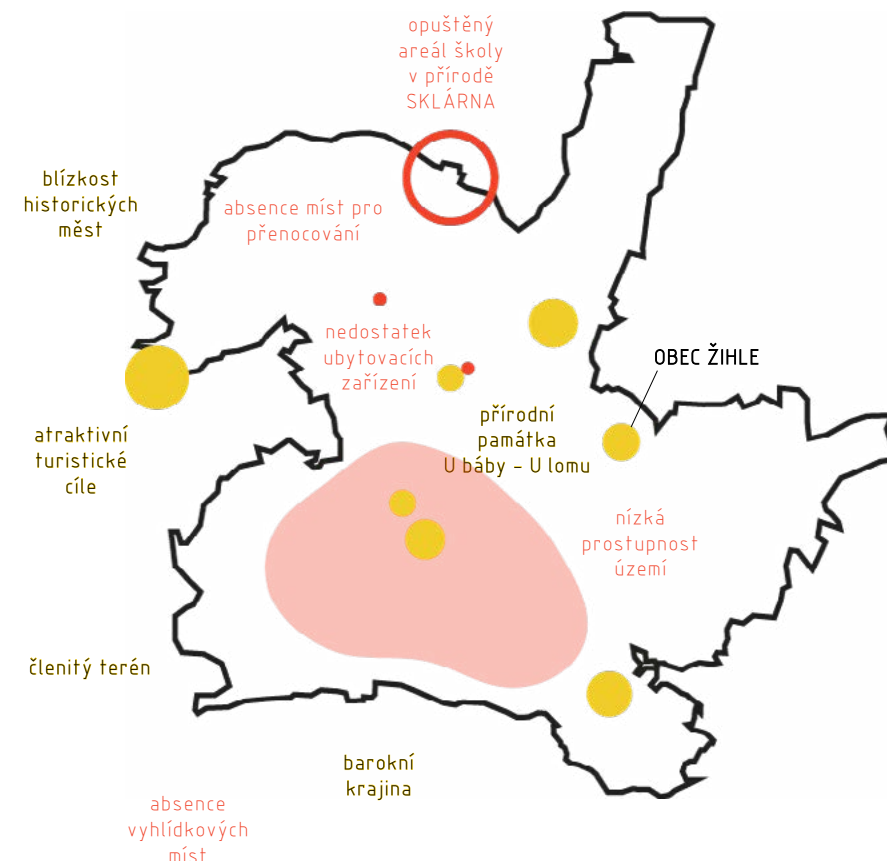
Jak může krajina být atraktivní pro lidi a zároveň co nejméně narušená jejich zásahy? Diplomová práce se zaměřuje na člověka v krajině, jeho vztahu a respektu k ní, vytváření kulturního prostředí tak, aby přispívalo ke společné prosperitě všeho živého a neživého.

koncept

hlavní myšlenka

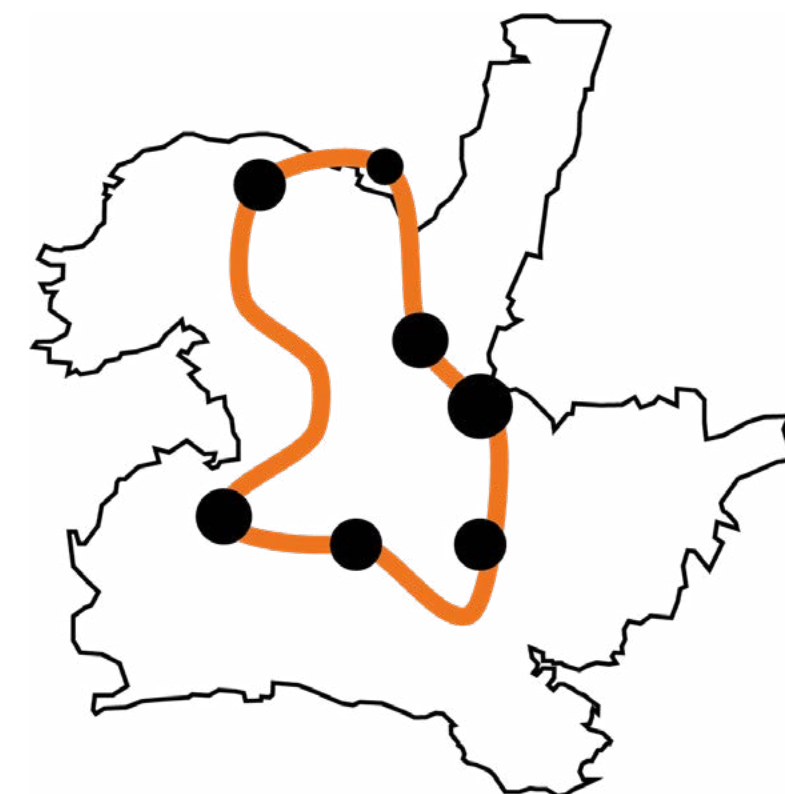
Na základě rozsáhlých analýz bylo definováno zadání diplomové práce.

Diplomová práce se bude zabývat koncepcí revitalizace části katastrálního území obce Žihle se zaměřením na posílení jejího rekreačního potenciálu.

Na základě vyhodnocených nedostatků území a snaze zvýšení propustnosti, atraktivity a pohodlí pro místní i turisty jsem vytvořila koncepci navržení několika doporučených tras, složených částečně ze stávajících a částečně z nově navržených cest, které společně tvoří okruh skrz celé území.

Tyto trasy slouží jako spojení bodů zájmu, pro krátké výlety, pro lepší propojení obecních částí. Na těchto trasách budou ležet i nově navrhované body zájmu.

2 NÁVRH

Tato kapitola obsahuje finální výsledek mé práce. Podrobně popisuje jednotlivé aspekty návrhu.

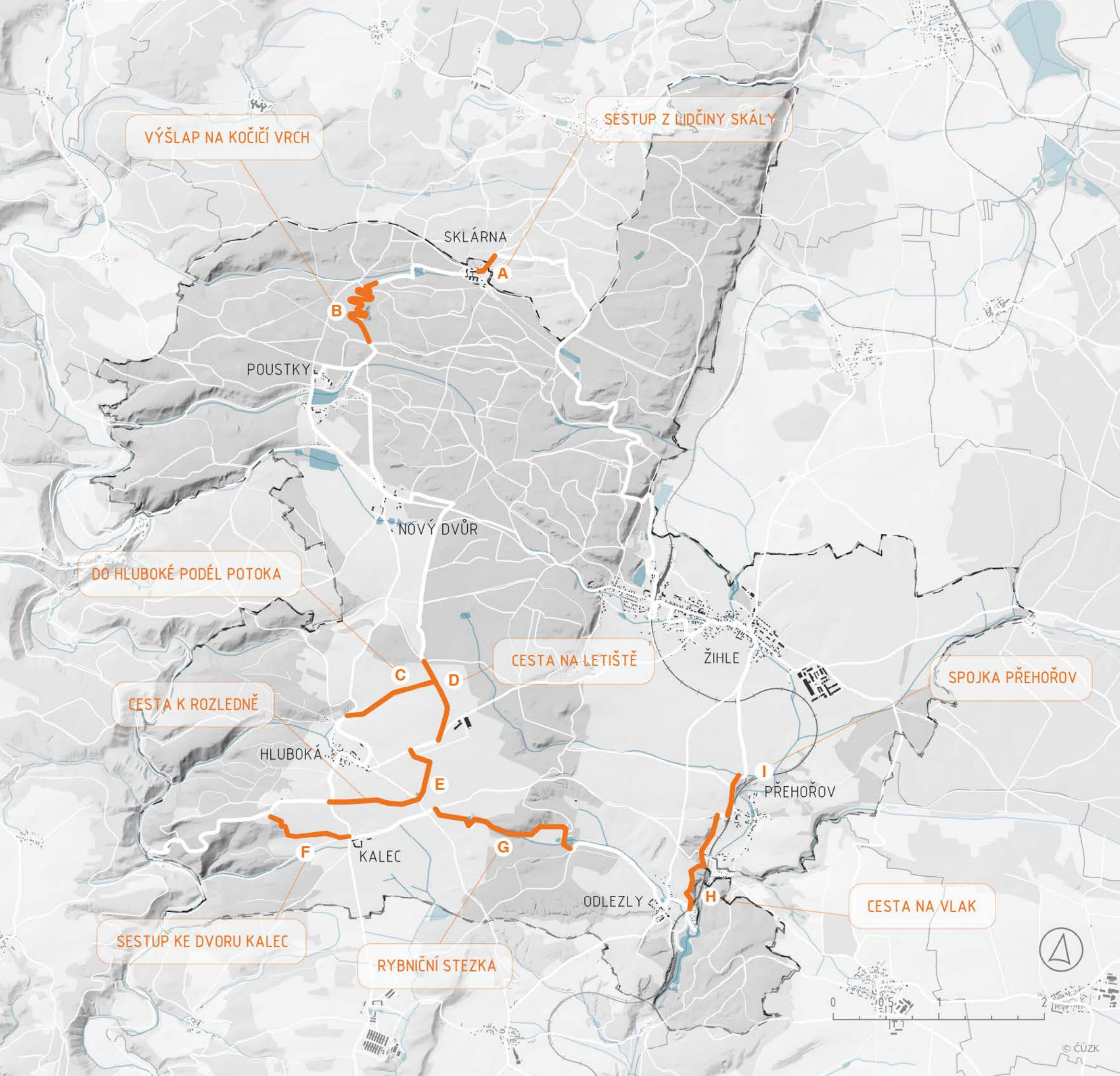
prostupnost

nové cesty

Území je převážně v jižní části málo prostupné. Je navržen systém na sebe navazujících tras, které budou popsány v další kapitole. Tyto trasy tvoří okruh o přibližné délce 28 km a propojují stávající a navržené body zájmu a současně i všechny obecní části Žihle.

Trasy jsou z velké části tvořeny již existujícími cestami (na mapě vyznačeny tlustší bílou čarou) ale na vhodných místech jsou doplněny nově navrženými cestami. Jedná se o nové lesní zpevněné cesty, polní cesty doprovázené alejemi, stromořadími a remízky a cesty lemuující potoky a lesy.

Tento systém si dává za cíl lépe zpřístupnit všechny cílové destinace v území pěším a cyklistům, zároveň v jižní části rozděljuje velké orné bloky do menších celků. Návštěvník se díky němu dostane i na místa, na která by se obvykle dostával jen těžko (např. na Kočičí vrch, k rybníkům mezi Kalcem a Odlezly či na železniční stanici Potvorov).

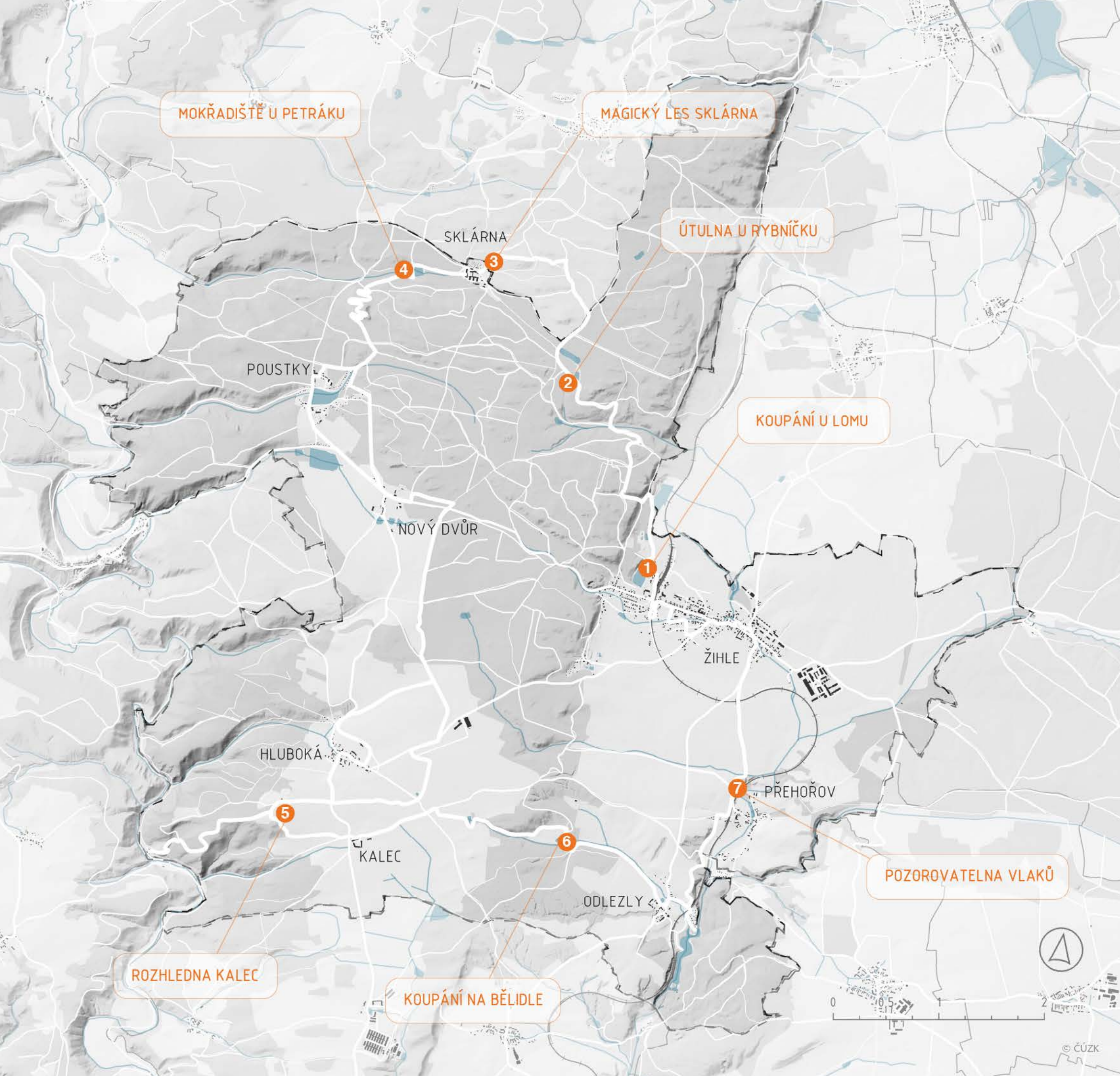

body zájmu

nové body zájmu

Na nově vytvořeném výletním okruhu jsem vytipovala místa, která by byla vhodná jako nové body zájmu. Jsou to místa s velkým potenciálem, ať už kvůli vodní ploše, genu loci či dobremu výhledu.

Navrhuji sedm nových bodů zastavení, které slouží místním i turistům k odpočinku, sportu a hře.

vegetace

návrh

V návrhu pracuji s vegetací především v souvislosti s výsadbou ovocných stromů podél nově navrhovaných cest.

Základní tři druhy výsadby jsou: alej, stromořadí a remízek. Při podélné výsadbě lemující cesty umísťuji pro zvýšení vsaku vody meliorační opatření v podobě příkopů mezi výsadbami a cestou.

Druhé složení vegetace výsadby bylo navrženo na základě několika faktorů. Jedním z hlavních byla nadmořská výška, která v místech výsadby dosahuje 500 m n. m., což z výběru vyřadilo například původně zamýšlené hrušně. Všechny vysazované stromy jsou ovocné z důvodu „nakrmení“ místní krajiny a obyvatel.

Důležitá byla odolnost stromů vůči mrazům a chorobám. Byly vybrány odrůdy, které v místních podmínkách budou schopny nejenom přežít, ale i prosperovat.

Všechny odrůdy byly vybrány z databází starých původních odrůd. Většina z nich má kořeny v Česku, některé pochází z Německa, či Francie.

Dalším faktorem byla bujnost a hustota růstu, tvar koruny a celkový charakter dřeviny. Byly vybrány druhy, které dorůstají různých tvarů a velikostí. Některé rostou rychle, v mládí vyplní prostor bujnými korunami a později prořídnou, jiné si zase dávají na čas a až po několika letech obohatí pohled do krajiny svým velkým zdravým vzrůstem.

vegetace

odrůdy

Croncelské

Obr. 163: Jablko odrůdy Croncelské (<http://www.zapomenu-teodrudy.cz>)

Strýmka

Obr. 169: Jablka odrůdy Strýmka (<http://www.zapomenu-teodrudy.cz>)

Sudetská reneta

Obr. 165: Jablka odrůdy Strýmka (<http://www.zapomenu-teodrudy.cz>)

Řečtáč soudkovitý

Obr. 167: Jablka odrůdy Řečtáč soudkovitý (<http://www.zapomenu-teodrudy.cz>)

Jabloně

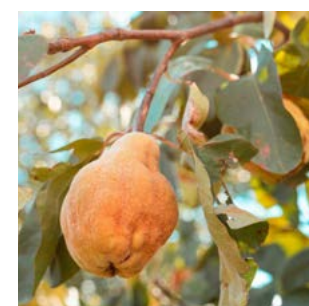
Podél cest jsou vysezeny 4 odrůdy jabloní. Croncelské, původně z Francie, je zejména za mlada bujně rostoucí, velice odolný, strom, který zajistí výplň v prvních letech. Její plody se sbírají v září, ale rychle ztrácí na kvalitě.

Strýmka, patrně německého původu, je nenáročná a dobře a zdravě rostoucí. Je odolná vůči strupovitosti. Je vhodná pro vyšší tvary, polokmen či vysokokmen na pláňeti, dokáže vytvořit krásné stromy s velkými korunami dosahujícími vysokého stáří.

Původem česká odrůda Sudetská reneta tvoří středně bujné kulovité koruny. Je velmi odolná proti mrazu. Ve výživných půdách se jí daří i ve vyšších polohách.

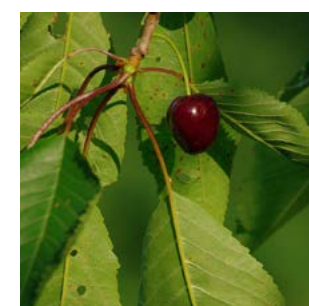
Řečtáč soudkovitý, původem pravděpodobně z Německa vytváří nádherné velké stromy, které jsou odolné proti mrazu a dobře se vypořádávají s chorobami. S přehledem i poradí s vyššími polohami. Plody se sklízí v září.

Kdouloň obecná

Obr. 164: Kdouloň obecná - plod (<http://www.zapomenu-teodrudy.cz>)

Černá chrupka

Obr. 170: Třešeň černá chrupka (<https://www.stareodrudy.org>)

Domácí velkoplodá

Obr. 166: Švestka odrůdy Domácí velkoplodá (<https://www.4mygarden.cz/>)

Althanova

Obr. 168: Bluma odrůdy Althanova (<https://www.fytos.cz/>)

Kdouloně a třešně

Kdouloň obecná je opadavý strom dorůstající se 4-6 metrů. Má krátký, silný kmen a hustou korunu.

Třešeň Černá chrupka je velmi stará odrůda, pravděpodobně německého původu. Její stromy rostou bujně a vytváří velké koruny.

Slivoně

Kořeny slivoně Domácí velkoplodé jsou již v českém středověku. Její koruny jsou vysoce pyramidální, později se mírně rozkládají.

Odrůda renklódy českého původu Althanova byla vyšlechtěna na Kolínsku. Růst stromů je velmi silný, koruna je široce kulovitá a hustá.

trasa 1

z Žihelské návsi ke Sklárně

Začátek první trasy se nachází na žihelské návsi u kostela sv. Václava, dále pokračuje na západ kolem kostela sv. Filipa a Jakuba a po překročení železniční tratě vede k navrhovanému koupání u lomu. Dále pokračuje k dalšímu lomu, severně od navrhovaného koupa-

liště a napojuje se na žlutou turistickou trasu vedoucí kolem balvanů Bába a Dědek. U rybníčku v žihelském lese je navržena útulna. Trasa končí u areálu Sklárna, kde je doplněna o přípojku na Lidčinu skálu vedoucí přímo k jeho vstupu.

A. Sestup z Lidčiny skály

Do zaniklého areálu školy v přírodě vede nová zpevněná cesta z památníku Lidčiny skály, ke kterému se váže legenda.

legenda o Lidčině

Toto místo leží skryto před zraky nezvaných hluboko v žihelských lesích, poblíž vesnice zvané Tis u Blatna, kde se několik let po druhé světové válce narodila Lída. Život zde nebyl lehký pro nikoho, natož pro mladou dívku, která toužila po lásce, štěstí a třeba i po bohatství. Všechno se ale změnilo v okamžiku, kdy na jedné z místních zábav poznala Jiřího.

Jiří Lokaj byl kameníkem a přišel do zdejšího lomu za práci. Již od prvního vzájemného pohledu oba věděli, že jsou si zcela jistě předurčení. Zdálo se, že jejich štěstí nemůže nic zkazit. Kdykoliv to bylo jen trochu možné, vždy byli spolu. Občas se před zraky ostatních skryli v lese v kamenném poli, kde, v blízkosti jednoho z mnoha zdejších obřích balvanů měli své tajné místo. Zde se scházeli, zde spolu trávili dlouhé letní večery, zde na sebe i čekávali, když se druhý opozdil. Sem pak chodila i osamocená Lída v době kdy Jiří byl povolán na vojnu.

Dva roky odloučení se již krátily a den co den Lída dostávala dopisy a po dvou na ně odpovídala. Zbývalo snad již jen pár týdnů, když Jiří psal, že v rámci mezinárodního vojenského cvičení pojedou s celou rotou kam si do vojenského prostoru až na Slovensko. Lidu tedy ani nepřekvapilo, že další týden nepřišel jediný dopis. Když však nepřišel ani další týden a nepřišel ani do konce měsíce, ta tam byla její bezstarostnost. Když však Jiří nepřišel ani v den, kdy se měl z vojny vrátit, Lída již nevydržela a znovu napsala dopis, tentokrát však ne jejímu Jiřímu, psala

na velitelství a prosila o jakoukoliv informaci a svém snoubenci. Zase týdny čekání a každodenní pohledy do prázdnoty zejíci poštovní schránky.

Až jednou Lída přišla domů a jako vždy se s toužebným přáním bžela podívat do schránky. Ještě než ji otevřela srdce jí bušilo až v krku – viděla již z dálky, že dnes se dočkala. Měla dopis, dopis ve kterém se jistě dočte, co je s jejím Jiříkem, dopis přímo od velitele celého pluku. Vběhla do stavení, pak ale zase vyběhla a utíkala do lesa, na kameny, na jejich místo. Teprve zde otevřela dopis a zůstala stát, jakoby i ona zkameněla vedle obrovských balvanů. „Je mrtvý!“ její hlavou duněla slova z dopisu jako těžké tankové pásy v řevu motorů a letní odpoledne zalité sluncem pro ni v jediném okamžiku přestalo existovat. Přestal existovat celý svět, přes proudy slz viděla jak se celý vesmír hroutí, hučení v hlavě se stále stupňovalo a nedalo se snést. Chtěla umřít. Teď. Stála na nejvyšším kameni, s dopisem si opodál pohrával vítr a v tom se to stalo. Přes slany přival ji náhle oslepl záblesk silného světla. Tělo mladé dívky se v následujícím okamžiku zřítlo ze skal dolů a zůstalo ležet v nastalém desivém tichu zcela bezvládně, jen pod hlavou se hrozně zvěšovala tmavá kaluž. Oči které zůstaly otevřené byly již bez života. V tváři zůstal výraz bolesti, údivu a zděšení.

Až za několik dní našli dívčí tělo lidé ze vsi, kteří ji již dlouho bezvýsledně hledali. Našli i dopis a různé dohady se rozletěly krajem jak černé vrány. Byla to sebevražda

tvrdili jedni, druzí říkali, že ji žalem puklo srdce, další zas že zemřela po zásahu bleskem. Pravdu však znají jen stromy a kameny, které zde stojí jako němí svědkové dodnes.

O to větší bylo ale pro všechny místní překvapení, když se za pár dnů po té, co dívčíno tělo pochovali bez náhrobku u zdi hřbitova, objevil ve vesnici rozesmátý mladík, který, jako by Lokajovi z oka vypadl. K jejich zděšení se pak ptal po své snoubence, Lídě. Když došel až pod její okno a chtěl do něj hodit kamínkem, ze dveří vystoupila postava Lidčiny otce. Poznal mladíka a nedokázal zadržet slzy, přerývané mu líčil co se stalo a nechápal jak je možné, že on, Lokaj, žije. Druhý den přišel opět dopis. Dopis, ve kterém se jistý plukovník Lidě omlouval za vzniklé nedorozumění, ke kterému prý došlo jen díky shodě a záměně jmen. Tedy jiný mladík, jiný Lokaj, někdo jiný rozdrčen při cvičení tankovým pásem.

Jiřího Lokaje tu pak dlouho nikdo neviděl. Někteří říkali, že i on si sáhl na život, jiní že skončil v ústavu pro choromyslné, ale další a těch valem přibývalo, tvrdili, že jej snad potkali kdesi v Plzni. V posledních letech byl prý často spatřen přespávající po různých nádražích budovách, muž s vyhaslým pohledem, zanedbaného zevnějšku, muž který tešal nápis o veliké lásce a utrpení do kamene kdesi v hloubi žihelských lesů. Snad do dnes sem občas přiveze květiny, posedí u fotky své Lidy, kterou kdysi vsadil do kamene.

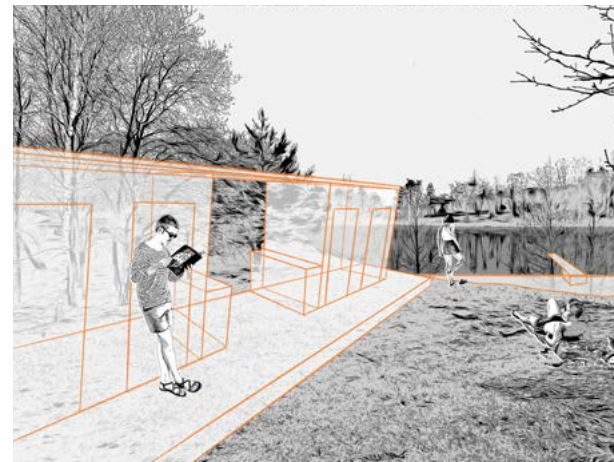
trasa 1

koupání u lomu

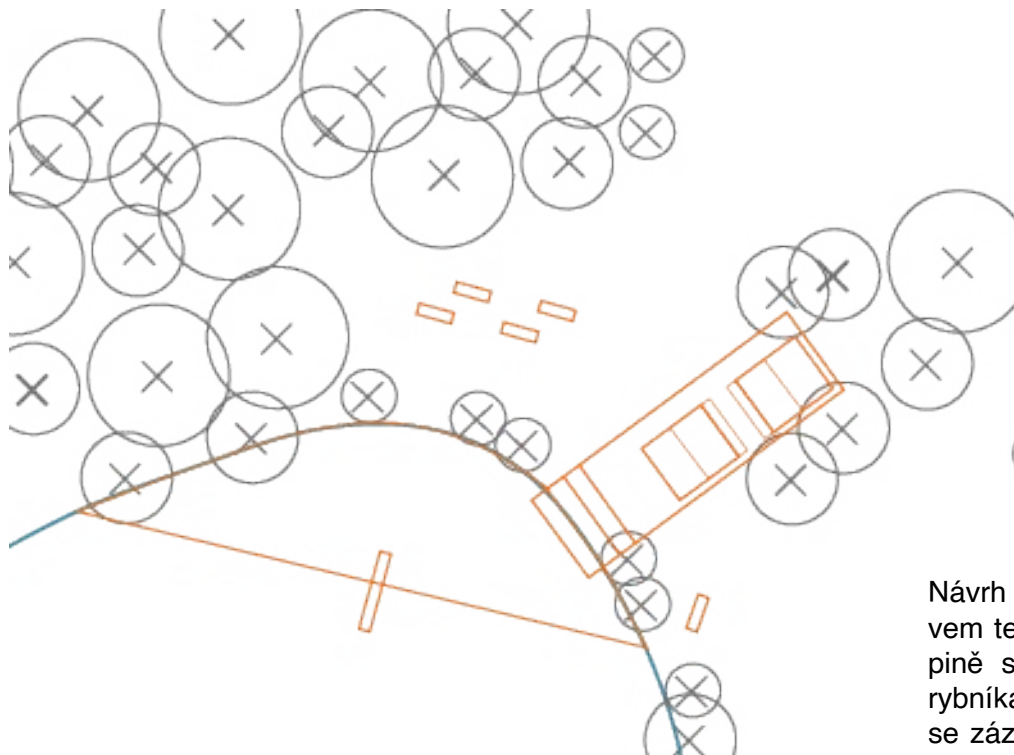
1. Koupání u lomu

U zatopeného lomu je v západní části obce je navrženo molo, skokanský můstek a zázemí pro plavce. To zahrnuje převlékárny a veřejné kompostovací WC. Součástí koupaliště je i mobiliář v podobě odpadkových košů a lavic.

Zázemí a mobiliář na navrhovaném koupališti jsou sestaveny z ocelových konstrukcí s dřevěným obložením z borovicových palubek. Molo a zázemí se nachází v severní části lomu, nejdále od zástavby.

Návrh se řídí stávajícím stavem terénu a dřevin. Ke skupině stromů v severní části rybníka je umístěna buňka se zázemím. Nachází se zde pánská a dámská kabinka na převlečení, dvě kompostovací toalety a odpadkové koše. Na molo ze zázemí vedou pobytové schody.

trasa 1

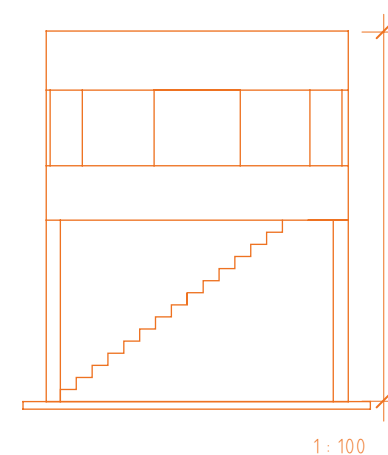
útulna u rybníčku

2. Útulna u rybníčku

V Žihelském lese v se těsné blízkosti památkově chráněných žulových balvanů nachází rybníček. Lemuje ho řada topolů, je u něj postaven přístřešek a za stěnou menších stromků se na paloučku nachází ideální místo pro strávení noci. Malá útulna pro 4-5 lidí s terasou poslouží všem návštěvníkům, kteří na svých cestách po okolních lesích a památkách potřebují přenocovat.

Dvoupodlažní útulna se skládá z terasy, na které je možné schovat se před nepříznivým počasím se zabudovaným schodištěm. V interiéru útulny se nachází jedno samostatné lůžko a letiště pro 3-4 osoby. Pásové okno poskytuje výhled do okolní krajiny, v interiéru je možnost jeho zakrytí záclonami.

trasa 2

ze Sklárný ke Kalci

B. Výšlap na Kočičí vrch

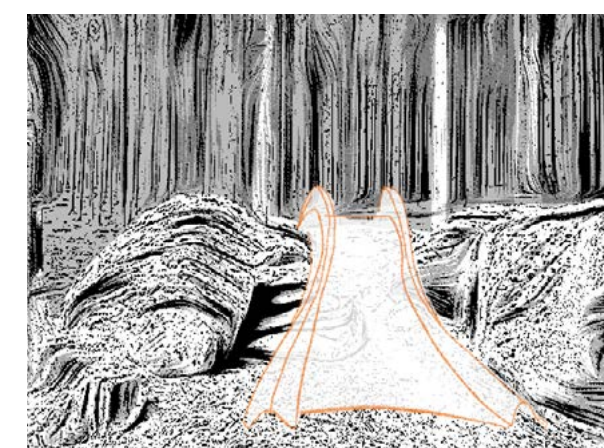
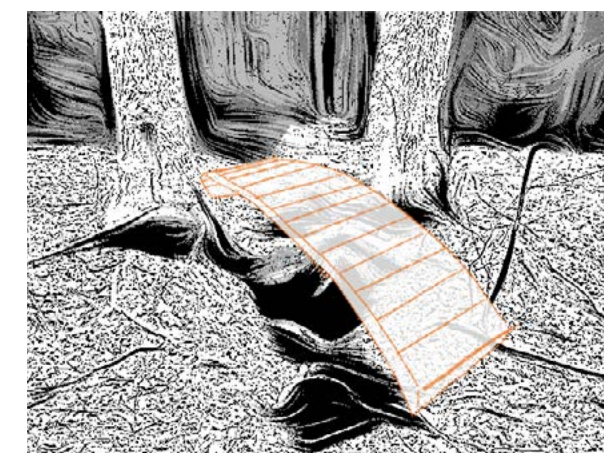
Ke skupině mechem obrostlých balvanů na Kočičím vrchu se po mém zásahu dá dostat po zpěvněných meandrovitých přírodních schodech.

Druhá trasa propojuje zaniklý areál školy v přírodě Sklárna s rekreačním areálem v Poustkách a dále vede k navrhované rozhledně Kalec. Kolem obce Hluboká je do krajiny při hranicích parcel katastru umístěno několik nových cest s alejemi, stromořadími a remízky, které místní velké orné bloky člení na krajinu lidského měřítka a zároveň slouží pro přesun zvěře.

3. Magický les Sklárna

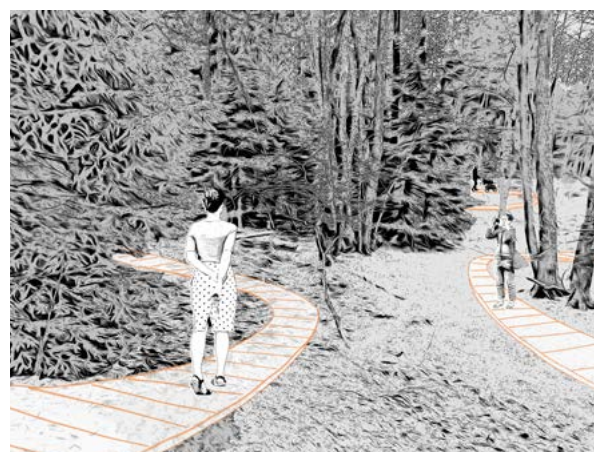
Kolem areálu školy v přírodě se rozléhá smíšený les naplněný žulovými balvany obrostlými mechem. Je to místo s nezaměnitelnou atmosférou. Vyzývá děti i dospělé k hlubšímu prozkoumání, hře a dobrodružství. Návrh počítá s budoucí revitalizací areálu a častým užíváním lesa k rekreačním účelům, ačkoliv i v současné době sem rádi zavítají místní, návštěvníci rekreačního areálu v Poustkách, turisté nebo nahodilí kolemjdoucí.

Na několik míst v okolí areálu umisťuji herní prvky z přírodních materiálů. K těmto novým místům zastavení a hry nevedou žádné větší cesty, nejsou nijak značeny. Ukážou se jen tomu, kdo hledá. Sama jsem při podrobném terénním průzkumu vytypovala místa se správnou - hravou, překvapivou a tajemnou - atmosférou. Cílem je poskytnout nové programy dětem, které sem v budoucích letech budou jezdit na tábory a školy v přírodě.

trasa 2

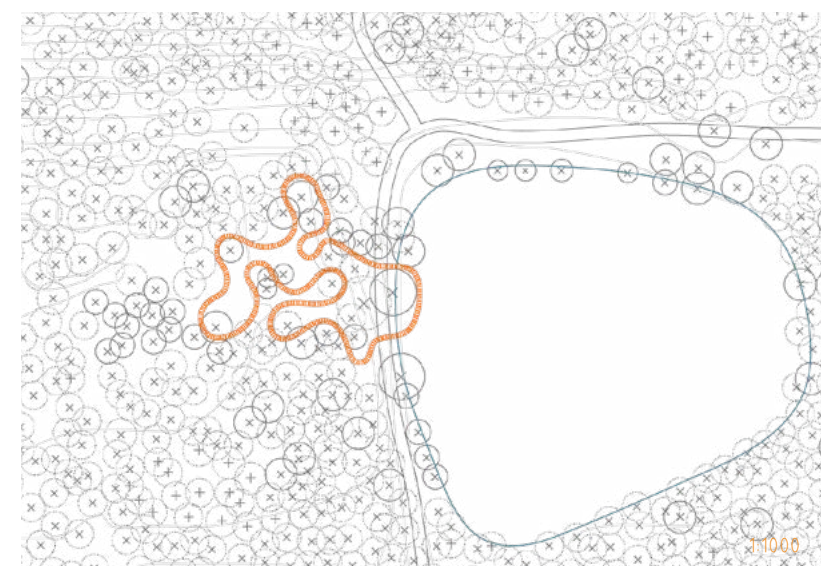
mokřadiště u Petráku

Kousek od areálu školy v přírodě leží Petrův rybník s přírodní pláží, který je ideálním místem pro zastavení a letní koupání. Protéká jím potok vedoucí do řeky Střely, který v nížině západně od rybníku tvoří mokřad plný specifických druhů. Toto místo má osobitou atmosféru a navrhujeme zde soustavu pochozích lávek sloužící pro hru i bližší poznání tohoto ekosystému.

Zatímco hlavní část lávky (západní) vede mokřadem, při zemi, a dává příležitost k procházce místy, do kterých by se člověk obvykle nedostal, východní část vedoucí nad rybníkem slouží jako pobytová lávka, molo nebo skokanský můstek.

Pochozí lávky z borovicových drážkových prken jsou v některých místech položeny na betonových blocích, v blízkosti cesty a v místech, kde lávka vede nad hladinou Petrova rybníku jsou ukotveny do země. Lávka měří celkem 220 m, z čehož 160 m vede mokřadem, v průměrné výšce 40 cm nad zemí, 30 m je ukotveno nad hladinou rybníku ve výšce přibližně 70 cm. Tyto hlavní dvě části lávky jsou propojeny schody vedoucími z lesní cesty.

trasa 2

cesty kolem Hluboké

C. K Hluboké podél potoka

Jižně od Nového Dvora, v okolí obce Hluboká se na jih rozléhá zemědělská krajina s velkými ornými bloky. Trasa 2 její velké celky narušuje novými cestami doplněnými o aleje a stromořadí místních druhů. Tato cesta kopíruje malý potok pramenící uprostřed pole, který se v obci odklání na západ do řeky Střely.

D. Cesta na letiště

Východně od Hluboké se nachází účelové letiště Žihle, ke kterému vede nová cesta od kopce Hájk.

E. Cesta k rozhledně

Velké orné bloky v okolí dvoru Kalec dělí nová cesta z jihu lemovaná stromořadím, která propojuje okolní obec.

Všechny tyto cesty jsou částečně vedeny v místech zaniklých historických cest (viz Analytická část - vývoj cestní sítě). Zároveň respektují současné katastrální rozložení pozemků, jsou vedeny po jejich hranicích a to většinou územím patřícím obci.

trasa 3

z Kozičkova mlýna k Odlezenskému jezeru

V krajině se svažitém terénem a líbezným krajinným rázem je většina vrcholů zalesněna a chybí místa s širokým výhledem. Návrh třetí trasy se zaměřuje na krajinu v okolí historického dvora Kalec a na jemu blízký Strážný vrch umisťuje rozhlednu, která svými 12ti metry zajistí široký výhled na krajinu mezi Manětínem, Mladoticemi a Žihlím.

Dále trasa vede po navrhované rybniční stezce mezi Robotným rybníkem a rybníkem Bělídlo. Cílem poslední trasy je národní přírodní památka Odlezenské jezero.

F. Sestup ke dvoru Kalec

Od navrhované rozhledny vede nově navržená cesta lemovaná z jižní strany stromořadím, propojující rozhlednu se dvorem Kalec.

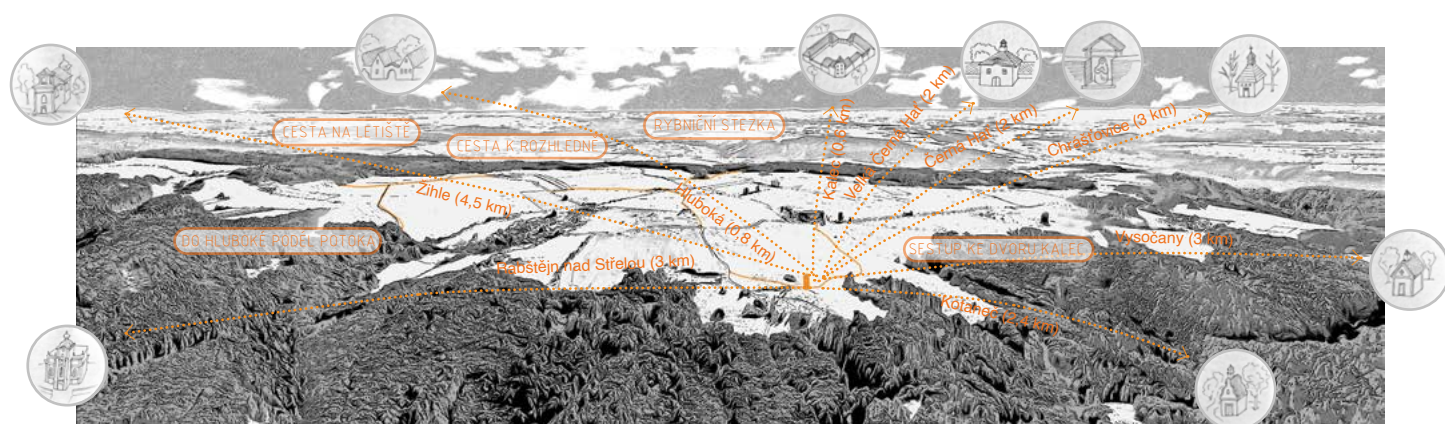
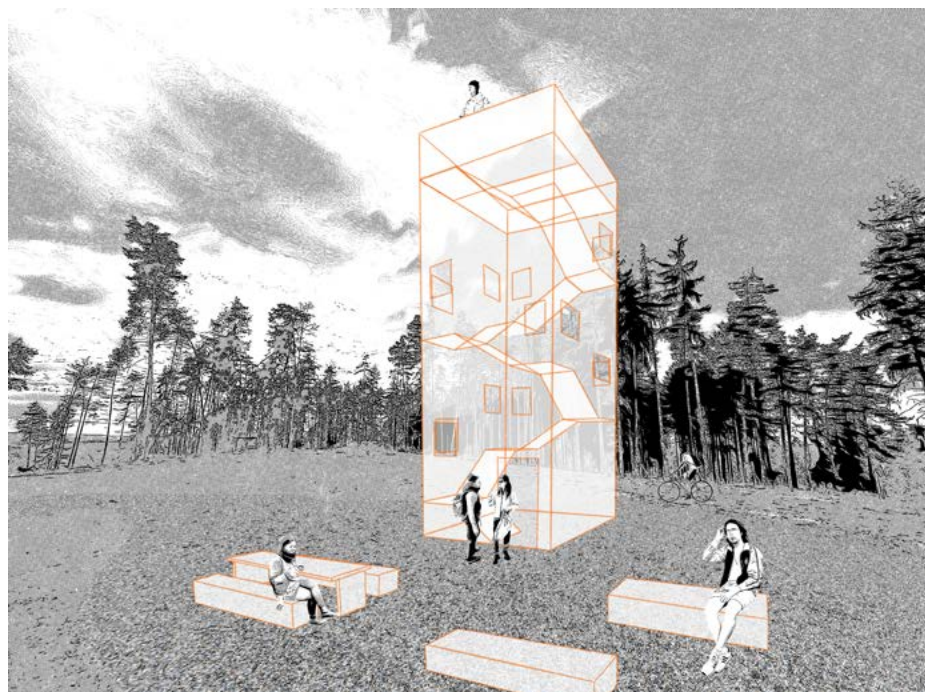
trasa 3

rozhledna

5. Rozheldna Kalec

Na Strážném vrchu (554 m n.m.) je navržena nová rozhledna doplněná o mobiliář.

Jedná se o ocelovou konstrukci obloženou borovicovými palubkami. Stavba o 12,5 metrech a třech NP postavena na nejvyšším bodě v blízkém okolí převyšuje okolní stromy a poskytuje výhled na jižní část navrhovaného území.

Z rozhledny Kalec je výhled na okolní obce a přírodní útvary. Západní dominantou je meandrovité koryto řeky Střeky, které na severu protéká městečkem Rabštejn nad Střelou, nejbližší pohled z rozhledny je na části obce Hluboká a Kalec. Severovýchodně v údolí žihelské brázdy vidíme několik budov ze samot-

né Žihle, za korytem Mladotického potoka se tyčí Potvorovský kopec. Ve výhledu z nejvyššího patra se před námi rozkládá velký celek zemědělských půd, který je díky návrhu členěn na menší území. Vídíme cestu do Hluboké podél potoka, cestu na letiště, rybníční stezku a sestup ke dvoru Kalec.

trasa 3

rybniční stezka

G. Rybniční stezka

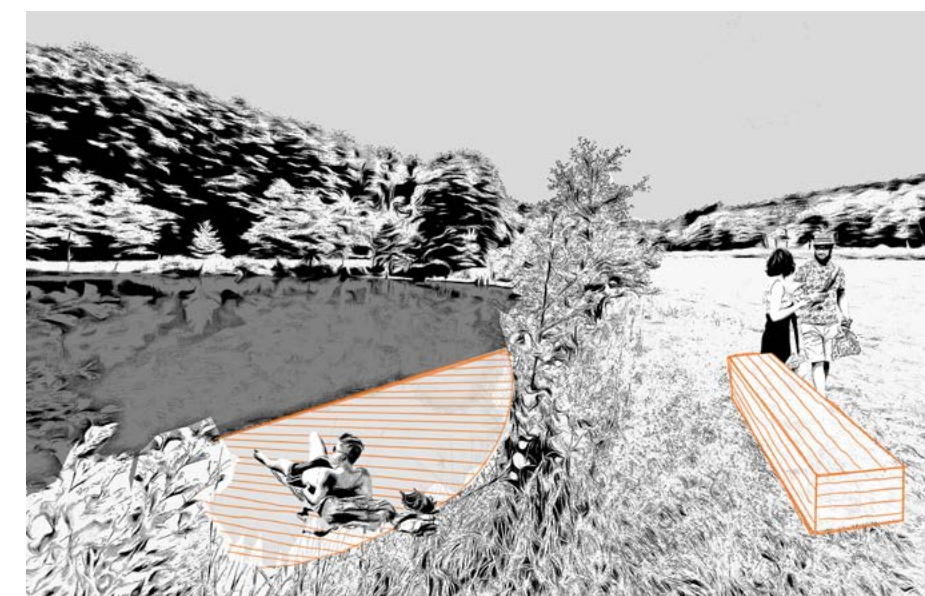
Od dvoru Kalec vede třetí trasa do obecní části Odlezy. Je zde navržena nová cesta propojující tři místní rybníky.

Na začátku polní cesta kolem Robotného rybníka vstupuje do lesa Nad Bílidlem, ve stráni lemuje Odlezenský potok a po louce pak zavede návštěvníka k rybníku Na Bělidle.

6. Koupání na Bělidle

V údolíčku mezi obcemi se schovává rybník, kde je navrženo nové molo a lavičky. Je ideálním útočištěm pro místní obyvatele, kteří se v letních měsících chtějí zašít někam do stínu.

trasa 4

z Odlezelského jezera na žihelskou návěs

Poslední část okruhu, čtvrtá navrhovaná trasa, začíná u Odlezelského jezera a vede směrem na sever až na žihelskou návěs. Západně lemuje údolí Mladotického potoka a podélně vedoucí železniční trať a tvoří pěší alternativu silnice třetí třídy vedoucí z Odlezel do Žihle. Trasa kopíruje zalesněný svah nad Přehořovem a v první části se nachází od-

bočka na v lese umístěnou železniční stanici Potvorov. Z odlehle západní části Přehořova vytváří krátkou přespolní spojkou vedoucí na palouček s výhledem na celé východní území. Zde je umístěno nové odpočinkové místo, ze kterého lze pozorovat projíždějící vlaky.

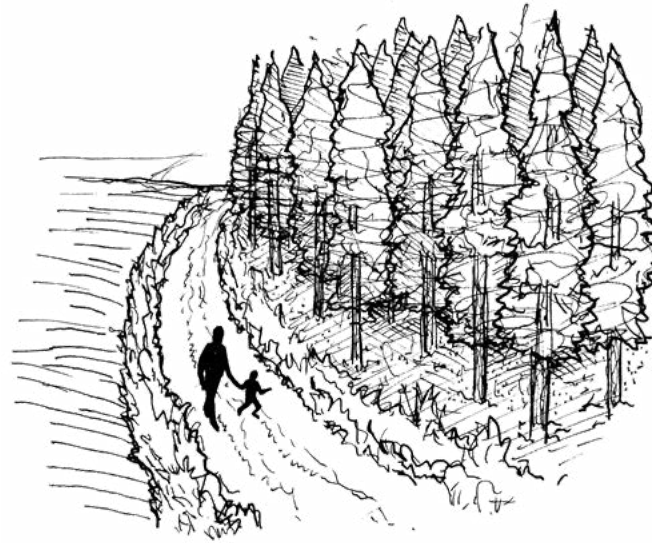

trasa 4

cesty podél trati

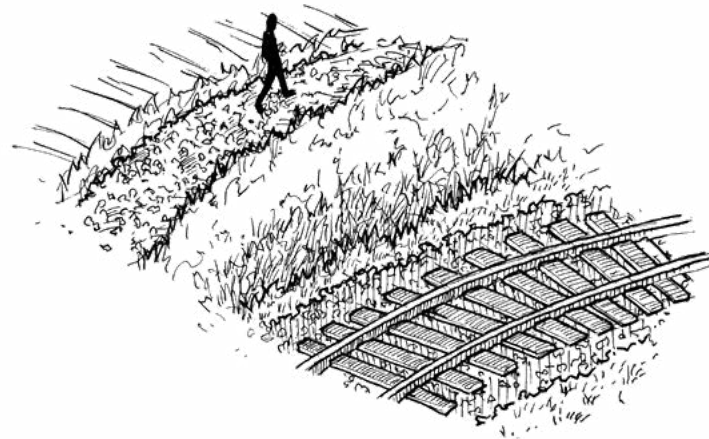
H. Cesta na vlak

Od Odlezelského jezera je navržena nová cesta podél železniční tratě mezi polem a lesíkem. Lze z ní odbočit na železniční stanici Potvorov nebo pokračovat směrem do Žihle.

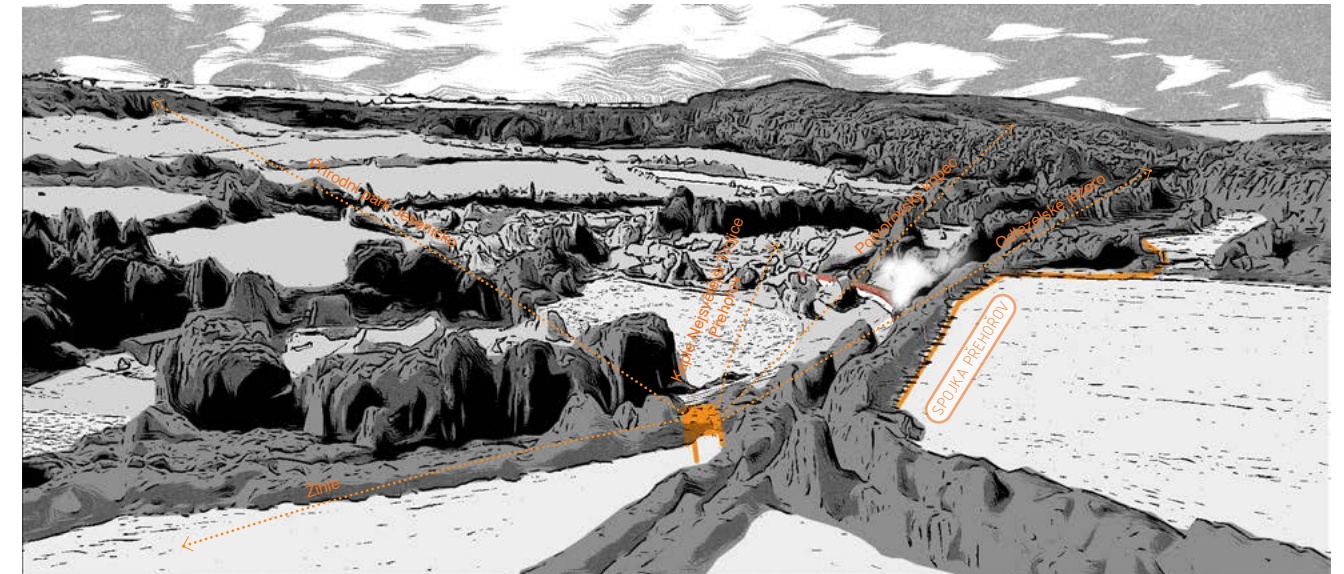
I. Spojka Přehořov

Z Přehořova je navržena nová spojka na modrou turistickou trasu vedoucí do Žihle. Na konci této nově navržené cesty se nachází odpočívadlo.

trasa 4

pozorovatelna vlaků

7. Pozorovatelna vlaků

Železniční trasa osobního vlaku P4 vedoucí z Plzně do Blatna u Jesenice vede malebnou místní krajinou podél řeky Střely. Z navrženého odpočívadla je kromě výhledu na část obce Přehořov, Potvorovský kopec a Mladotický potok vidět i na projíždějící vláčky.

Jedná se o drobnou dřevostavbu, vyvýšené pódium vybavené stolem a dvěma lavicemi. Přístup na něj je přes zabudovaný žebřík.

Závěrem bych ráda poděkovala za laskavé a nabízející vedení práce paní Ing. Fingerové, , Ing. arch. Grohmannové a paní Ing. Huškové.

Za podklady a rady děkuji panu starostovi Žihle Františku Procházkovi a potvorenům.

Za stěžejní konzultace bych ráda poděkovala paní Ing. Vrbacové, panu Ing. Hlouškovi a panu Ing. arch. Pavlovskému.

Za pevné nervy bych ráda poděkovala mé rodině a mé kapele.

závěr

seznam zdrojů

MAPOVÉ PODKLADY

mapy.cz
openstreetmap.org
ags.cuzk.cz/geoprohlizec - geoportál ČÚZK
archivnimapy.cuzk.cz
maps.google.com
<https://services.cuzk.cz/dgn/ku>
ags.cuzk.cz/archiv
ags.cuzk.cz/geoprohlizec/
geoportal.gov.cz/web/guest/map
mapy.vumop.cz
oldmaps.geolab.cz
mapy.geology.cz/hgcr50/
bpej.vumop.cz

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

geoportal.plzensky-kraj.cz/portal/

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

czso.cz - Český statistický úřad

PORTÁLY A WEBOVÉ STRÁNKY

npu.cz/cs
pamatkovykatalog.cz
wikipedie.cz
andscapefirst.com
eagri.cz
katastr.cz
mezistromy.cz
portal.nature.cz
ou-zihle.cz
vumop.cz

PUBLIKACE

DVOŘÁK, Otomar; HOLEČKOVÁ, Marie. Havraní kámen z řeky Střely. Beroun: Nakladatelství MH, 2007. 144 s. ISBN 80-86720-31-4. S. 6.
<chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.prebral.net/dok/kulttram.pdf>

BUKAČOVÁ, Irena; FÁK, Jiří a FOUDEK, Karel. Severní Plzeňsko II. Historicko-turistický průvodce. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 1997. ISBN 80-901877-5-7. [cit. 2024-09-19]. Dostupné také z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:3190d101-88d6-11e3-997d-005056827e52>

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013, Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech, ISBN 978 80-7538-153-8

Geografické aspekty transformace českého sklářství. Online. 2015. Dostupné z: <https://theses.cz/id/xv6hn7/16064581>.

Ing. arch. Vít Rýpar, 2016, Praha, Sborník příspěvků z doktorandské konference venkov a architektura, ISBN: 978-80 01- 06110-7

